

౧౯౧౫

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 2. } ఛెన్న పట్టణము 1915 సం॥ నవంబరు నెల 5 వ తేది శుక్రవారము } No 186
నంపుటము. ౨ } రాక్షసనామ సంవత్సర ఆశ్వయుజ బహుళ త్రయోదశి ౧౩. } సంచిక ౧౮౬

Amrutanjana
Best Indian Pain Balm.
అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము
చక్కని డబ్బీతో సహా సీసా 1-కి వెల 0.8-0.
తలనొప్పులమాన్పును, వాయువుబోట్ల పోగొట్టును
చార్మపునొప్పుల బారదోలును. పోట్లపోగొట్టును
వనమూలికలచే హిందూ దేశమందు
తయారుచేయబడు మంచిమందు.
ప్రతిఇంటనుండదగిన చౌకయైన వైద్యసహాయము
సువాసన గలిగియుండును.

అమృతాంజనం డిపో, 109, ఫ్రెహోడ్డు, బొంబాయి.
7, కంబుకెట్టివీధి మదరాసు.

ఆంధ్రపత్రిక - దిన పత్రిక

చందా వివరము.

12 మాసములకు	...	రు. 15--0.0
6 "	...	" 7--8--0
3 "	...	" 3--12--0
1 మాసమునకు	...	" 1--4--0

ఆంధ్రపత్రిక - వార పత్రిక

12 మాసములకు	...	రు. 2-8-0
సంవత్సరాది సంచికతో	...	" 3-8-0

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము.
చెన్నై పురి.

తుపాకులు ! తుపాకులు !!

తుపాకులు, రివాల్వర్లు, తోటాలు, మందు
మొదలగు సామానులు మిగుల సరసముగా
విక్రయించబడును. వలయువారు క్యాటలాగులు
ఈ అడ్డనుకు వ్రాసి తెప్పించుకొనవచ్చును.

యం. వి. రామానుజం శెట్టి అండు కో,
12, పాపన్న బ్రాహ్మే, మదరాసు.

బేట్సు క్రూడ్ ఆయిల్ ఇంజనులు, గ్యాసు ఇంజనులు, పెట్రోల్ ఇంజనులు

మిక్కిలి ప్రసిద్ధిజేసిన ఈ ఇంజనులు నవీన యంత్రాలతో
అమర్చబడి యెట్టి నూనెతోనైనను అతి తృప్తికరముగా పనిచేయు
చుండుటకల్ల నేనకల ప్రపంచమంతటను విక్రయించబడుచున్నవి.
మానెబర్లు అతిస్వల్పము. నీనిని నడుపుటలో ప్రత్యేకముగా శీతగాదు
అక్కరలేకయే వ్యవసాయదాత చాలవోట్ల పనిచేయుచున్నార
వీనిని నడుపుట అతి సులభము. వెలులు అతి సరసము. 2½ మొదలు
50 గుట్టుల పవనవరకు వాటియాకర్తు స్వీరు సామానుల సహా
యెప్పుడున్న సిద్ధముగా నుంచబడును.

గ్యాసు ఇంజను.

వ్యవసాయములకు సులభముగా నీరు సర్దుబాటు చేయగలిగినటువంటి అన్ని రకములపంపులు
ప్రత్తియంత్రములు, బియ్యపు యంత్రములు, నూనెచేయు యంత్రములు, పిండిచేయు యంత్రములు
హల్లులు, చాట్ల చిల్లరసామానులు, బెల్లింగులు, చెక్కులు, తేరింగులు, సాప్టింగులు
నీలెడరు ఆయిల్లు, వగయిరా యావత్తూ వాణ్యమయినవి సరసమయిన ధరలకు అర్జునయ్యచిక్
వెంటనే స్వయంచేయబడును. యోధములయిన ప్యాక్టరీలుగాని కంట్రాక్టుచేసిన కట్టివ్వబడును.

సోల్ ఏజెంట్లు:— **డి. యల్. శాస్త్రి అండుకో,**
ఇంజనీరు,
బ్రాంచి బెజవాడ. 20 సి. సెక్తురు లైను లిచ్, మదరాసు.

నల్లులను దోమలను నశింపజేయునది

కాటోల్ పొడరు

నల్లులు, చీమలు, ఈగలు, చిమ్మటలు గొప్పను క్రిముల బుట్టించు పురుగు
లను నశింపజేయును. **డిక 1-కి రు. 0-8-0**

కాటోలు వత్తులు

దోమలను, ఈగలను నశింపజేయును పారకొలును.
240 కట్టులుగల పెట్టె 1-కి అ 12

మీ ఆరోగ్యవార్తాములకు చీమలను చంకే టెండ్లయందు నల్లులును, దోమ
లును, పుస్తక కీడికలను చిరుటలనుండి కాపాడును
జేను, డ్రైఫాయిడ్ మలేరియా రోగములు రావండ్ కాటోలు నిన్ను కాపా
డు చుండును. ఒకసారి ప్రయత్నించినచాలు అనిలేక నిమిషమైన నుండనేరదు.
అనేక వత్తుప్రదర్శనములయందు ఆ నీటి నిండానుపరిశీలించి గొప్ప బహుమాన
ములను పొందినవి. అఖిమి అందు కించెని, ఒకసాక, నమోకనారలే తయారు
చేయబడినవి. సాదరుపాట్లముల ముదిరియాయుటకాను అర్హతాచీటి కంటక
నంపబడినవి. పట్టెటాల్లేనండి వ్యాములములను వినియోగించు పోట్లు, బెట్టె,
విడివిడిగా కార్మికవలయును.

సోల్ ఏజెంట్లు:— **టి. హరతిండు కో,**
చైనాబజారు రోడ్డు, మదరాసు.

ఆదిపచ్చికాన లేక జిన్న
తులం 1 కి రూ. 3-4-0

కస్తూరి తులం 1 కి రూ. 20-0-0

కుంకుమ పువ్వు తులం ౧-కి రూ. 2-0-0.

గోరోజనము తులం 1-కి రూ. 7-0-0

రసభాగము తులం 1-కి రూ. 0-10-0

అమృతాంజనం డిపో బొంబాయి ఆండ్ మదరాసు.

ఆకాశ విమానములు.
వీనిని గురించి యింగ్లీషు కెరరును తెలుగులో వ్రాసి
యొండలేదు. ఈ గ్రంథమును విమానముల నిర్మాణము,
ఆది ఆకాశమున సంచరించువిధము, వీనిలోని భేదములు చక్కగా
వివరింపబడినవి. విమానములపటములు చాలకలవు. వెల 0-8-0

గౌతమ బుద్ధుండు
ఇందు సులభతైలిలో బుద్ధునిచారిత్ర సంతయు వచన
రూపమున మిగుల రసవంతముగా వ్రాయబడినది. బుద్ధుని
పటములు గలవు. 0-4-0

పాలపత్రి రామమూర్తిగారు.
టీచరు-మిషను కాలేజి, గుంటూరు.

శ్రీ మదమరసింహకృత
నామలింగానుశాసనము

అగ్రధ అంశయ పర్యాయపద సహితము

చిన్నపైక మేలైన కాగితములు. మంచి అల్లు
వైంసు పల్లెవేయువాడికి అత్యంతోపయోగము.
వెల 0-8-0

ఆర్. నేంకటేశ్వర అన్ కో.
అనంద ముద్రాణయోధికారులు,
మదరాసు.

USE KATOL
AND NO MOSQUITOES WILL WORRY YOU

మనుష్యులకు వర్తమానము
దోమలు, నల్లులు, చీమలు,
చీమలు, ఈగలు మొదలగు పురుగు
గుల బాధల గుండి నోలగించ
బడుదురు
క్రపంచప్రసిద్ధి నడిసిన బహు
వారిచే తయారు చేయబడినది.

శ్రీపుష్పగిరి స్వామిలవారు.

[భీమరాజు రామకృష్ణ రావు గారు.]

చతుర్విధములగు శాస్త్రములలో శాలయశ్రమములు బ్రహ్మచర్యమునుండి గృహస్థవాక్రమముల ద్వారా కాక ఒకేమారుగా పాఠ్యముండే శ్రీపుష్పగిరి స్వామిలవారు పొందుటచేసారనియు చాచల్యమునునొనైర్వహించి లోపమును, తక్కిన ఆశ్రమములను అధికగాహిత్యమును తెలుసుచున్నదని శ్రీవాణి ఆశ్రమముల మొదటిది. లోకప్రపంచమునకు సంబంధించిన వస్తువాచా నాదాలు భోజనోత్సవములతో శ్రీవాచాప్రార్థనలనున్నట్లును, స్వామిలవారి ఆశ్రమధర్మవిధులను చర్చించు జనప్రముఖులు సుదాత్రుల రెండవది. శ్రీస్వామిలవారి అధికారపత్రముల విలువనుగూర్చి విరసిండును మూడవది. ఇట్లుగాను స్వామిలవారివల్ల లోకమునకు ఉపయోగములేదనియు, పురాతనపు ప్రతిష్ఠాపనలు నామకాంక్షలను జీర్ణావస్థకు చేరుచున్నవనియు, ప్రస్తుతపుపీఠాధిపతులు తమ మతవిషయములగు మతాధారణను మానుకొని అడంబరముతో ఉత్సవములు జరుపుట మాత్రమేకప్పు మరేవిధమైన ప్రయోజనములేనటును నట్టిపత్రములు ఆంధ్రదామకముగా బరిగణింపబడుటయు మనమువారు తెచ్చుకొన్న ఆశ్చర్యము.

ఇక నై ఆశ్చర్యములయొక్క బలాబలములనుగూర్చి విమర్శింపము. మన పౌరికక్షుల మొదటివాదము శ్రీపుష్పగిరి స్వామిలవారు బ్రహ్మచర్యమునుండియే సన్యాసాశ్రమమును లోకజ్ఞానము కలుగకయుండే వేదవేదాంగముల నీతిపాఠంగాను దుఃకాకపూర్వమే స్వీకరించుట గొప్పలోపమని యెన్నుచున్నారు. మనస్సువైచారము మానవునకు నాలు ఆశ్రమములు నేర్పాటుచేసి ప్రతిమనుజునకు ఆనాల్గు ఆశ్రమధర్మములు నడుచుకొనుకాలము నిశ్చయించి ఒక ఆశ్రమమునుండి వెంటబడి ఆశ్రమమును, తదాశ్రమముండి దారి నన్నిసార్లు ఆశ్రమము ఇట్లు నాల్గు ఒకదాని తదంతరము సర్వదా యెల్లరు నడుచుకొనమని కాస్త్రముచేసి యుండలేదు. బ్రహ్మచర్యమును నొకడు బుద్ధిబలము నిండియుగమాను గల్గినయెడ గృహస్థధర్మము అవశ్యకతతోకలిసికొనికాలము కాశ్యోత్రబ్రహ్మచారియై నిష్క్రమించుచున్నాడు. అతిథి అవ్యాగత విచారణమున, లోకక హితములగురించి స్వార్థరహిత్యము వర్తించి మరేయొకడు గృహమేధి కావచ్చును. సంసారగుణదుఃఖములు తెలిసికొనిన మరేయొకడు అడవికిఁబయి పరాదుల భుజియించుచు, గోవిందుల పాదముల ధ్యానించుచుండునోపు. కడపట భక్తిపూర్వముల వరించుకొని లోకముయొక్క ముక్తికి పాటుపడుటకు పాదచారియై విరాగియై దండ కమండల ధారియై యతిమార్గమున భిక్షువననల్ప జనుల సత్సభమునకు దేజాడనోపు. ఒకడు ఇదియన్నియు ఒకమఃషియంతే యాచరణీయములని చెప్పట మాత్రము సామాన్యము. ఎంతమంది కాశ్యోత్ర బ్రహ్మచర్యమును స్వీకరించియుండలేదు? (హామంతుడు, కుమంతు). ఎంతమంది సంతతశక్త్యభివేక్షణలై ఆచంద్రాక్షము కీర్తిపదవి యుండలేదు. మన శ్రీవాహుడే యిందుకు తార్కాణము. ఇక దనవాసమున జమియించుకాలము గడుచున్నట్టి శౌనకాది మునులను గురించి పురాణములు ఘోషిల్లుటలేదా? ఛిత్తాటన చే పాదచారియై దేశపంచారముచేసి పాటుపడువారు లేరా? ఎంతమందియో యతులుగలరు. ఇందువల్లనే శిష్యబోధనని యేమనగా ఒక ఆశ్రమమునుండి యింకొక ఆశ్రమమునకు పోవల సిగ్గుచిన్నంబులేదు. బ్రహ్మచర్యమునుండి జన్మోపయోగమునకై యాశ్వర్యసంకల్పముగల్గినయెడల ఏమానవుడైన సన్యాసఆశ్రమమును పొందవచ్చును. అందుకు తార్కాణము మన ఆదిశంకరశ్రీ. వారు నిర్యాణమునుసంపాదించి పాతికతత్సరంబులైనను నిండలేదు. తన తల్లినుతమతని తమకొండయేట బ్రహ్మచర్యమునవలె వేదవేదాంగాదివిధుల సధిగమించి కామయాంబరములతో దండకవనములనుతో పాదచారియై ఆసీతుహిమచలమువరకు నడచి స్వమతసిద్ధాంతము స్థాపించి యితరపాపం డెదుల తొడ్గ మొదలగుమతములనాశముచేసిచిరుతప్రాయముననే కీర్తికాముడయ్యెను. కనుక నో పాతకమహాకములారా! నేడెప్పుడి మనవి యెన్ను మన చిరుతప్రాయపు జగద్గుర స్వామిలవారు బ్రహ్మచర్యభక్తియునుండి స్వామిత్వమును బొందుటలో నొకగొప్పలోపం డెలాటిది లేదని నావిశ్వాసము. అలనాటి ఆయాదేశకమతమైన శ్రీలోకాండే, గృహస్థధర్మము లేకున్నచు చెడిపోయెనా? మహాసభాపుల మనస్సు పతిపావకములు. అతికోమలములు. ఎన్నటికైన మోహవేములు కావు. మన పౌరుషపుష్పామి చిన్నవాడగుట యాద

నము పొందినది ఇంత మాత్రమున కీశ్వరి సల్పనప్పునా? ఈశ్వరాంశ సంభూతముగా నెన్నవలసిందే గాని స్వల్పమాన పురి పడిన మంభి గామికులు నడచుటను నాయె ముగ్ధములు వజ్రినగ్నితంజముభంగి నుండు నాద్యుత్పన్నము, లోమల గాత్రు, అపర ఈశ్వరందగు నానందానంద శంకరభావతీ స్వామిలవారి మరయు కలంకజేమునా? అల్లసాని వెద్దనా ర్యునిపద్యమున “సతులమానుల కలంచు నేధీరచిత్తములో” అను మాట వారుగ జ్ఞాపక ముంచుకొనుట మంచిది.

రెండవయాత్రే పణ స్వామిలవారు ఆదిశంకరవలె పుట్టి గోవిందో పాదచారియై దేశాటనము సల్పవలసినందుకు మారుగా రాజధిన్నాంబులగు గుర్రములు, ఏనుగులు, మందిరార్చనము మాడగా నొక జమియించుకొనో, నొక మహారాజుగనో నుండుటే గాని ఆయన నైజనుగు స్వామిత్వమునకులోటు వాటి లుచున్నదని పౌరికక్షులతర్కమై యున్నది. ఈవాదమును సరిగా నెలర్పించుటకు మారుగా మనవీరనాగరకతకు అగ్ర స్థానము వహించిన ఆంగ్లేయభూమియొక్కయు, యూరపు దేశముయొక్కయుచరిత్రలను కొద్దిమాటలతో వాగ్మముటపనుం జనము. క్రైస్తవరాష్ట్రములకు నగ్రస్థానము వహించి ఇటలీ దేశములో క్రీస్తు ౧౨, ౧౩, ౧౪, ౧౫ శతాబ్దములవరకు “పోపు” అను “సర్వమతాధిపతి” యొక్క ఏలుబడిలో నుండె ను. ఏలుబడి అనుటనే శిష్యులుదులు మనపాతక మహాకములు అప్పుడే కీర్తిపాదవియై సర్వసహచరము దిగ్విప్లవారాజై దేశీయమాంబులుగా విరాకపంబుధులగు దేశములమీద దాడి నెడలి స్వాధీనము చేసికొనుటయు, సర్వరాజ్యములవారిని తనయొక్క ధ్వజముక్రిందికి చేర్చుకొనియొక్కములగుట్టుచున్న లదేశంబులనుపోయి క్రైస్తవపాదలలోలగించుటకు గాను బద్ధ కంకణము కట్టుకొని తురుష్కులచెల్లెచెడరుగావించినదెదయ? “పోపు” గారేకదా. ఒకరాజ్యమునుండి రాజును తొలగించి మరిరాజులప్రతిపాపనకై కల్గియుండినదెదయ? పోపు గారేకదా? ఆంగ్లేయదేశపు రాజులకు జాకను పాదాశ్రాతుని గానొనర్చిన దెదయ? పోపు గారేకదా? సర్వకాస్త్రాధిపతిచిహ్నాన సముదాయముయొక్క తాళముచెవి యెగిరిపోయి నుండినది? పోపు గారేకదా దుష్టనిగ్రహ శిష్టపరిపాలన చేయగలిగిన రాజులు. క్రైస్తవమతము ప్రచారముగాగల దేశదేశములు వారి పాదాశ్రాతులై వారికనుసన్న మెలగుచుండెను. దైవసంబంధితునికీ, విహాలోక సంబంధము లేదుకని ముష్కమునీకొని మారుచుండిన ప్రపంచచరిత్ర మతములు తాముమార్చి యుండెడిని. ఏమానవీర్మతము లైవని, వెనుకట విరుగుట కూడగల్గి యుండెను. ౧౬, ౧౭, ౧౮, ౧౯, ౨౦ శతాబ్దములలో పోపుగాని అధికారము తగ్గియుండెను. అధికారము తగ్గినను రాజధిన్నాములు ఇప్పటికిగలవు. అంగరక్షకులుగలవు. ప్రస్తుతకాలమున. విషపు, ఆర్పివిషపు, వీరలు కీర్తిపాదపతులు వీరు ప్రభువులు పార్లమెంటుసభ యందు సయుతము నేటివరకు మతగురువులను సుదీర్ఘసాన మేర్పించి యుంచి.

మన స్వామిలవారి విషయమున్ననో మనస్సు పాతిక సంవత్సరములకు లోపు. దేహము చామన చామ గల మృదుదేహము. ముఖరక్తము గంభీరము. కాంతము మూర్తి భవించి యుండును. ఫాలనీయమిచ్చి నొసట విభూతి రేఖలతో నొసానమండును. కామయాంబరముల సహజ వస్త్రములు తన యువచలం మహాభావము, పండిత సన్యాసము సకలసద్గుణములు గల్గి యుండుచు ఉత్సరమునాడు కీట ధారణ చేయుచును: యిత మాత్రమునకే ఆయన ప్రోక కృత్యమేమిచేసిరి? జనులందుకంత ఆతురతతో స్వామిని ఆశ్రమముగా దూషించెదయ? స్వామిలవారు పీఠాధిపతు లగుట వలనను మతముల నుద్ధరించుటకు వచ్చుట వలన ను మతభక్తిపూర్వకములగు సపర్యల నప్పించి జన్మ సా ఫల్యము నొందుట నొందె అట్లుగాజేసి కరసన భాషణంబుల ప్రయోగింపక నూరకానందించుట నొందె సీలగు యతి మామణిమాడను అనాచర్యములగు కార్యము తెచ్చియేని శ్రీస్వామిలవారు చేసినయెడల జనులు ఆయాసపడిన బాగుండును గాని, ఊరక కావ్యములు మనస్సున మంచుకొని సంకుచిత మృదములై యెప్పుడును లోపముపెడకుట స్వామిమేనా?

శ్రీ స్వామిలవారు భిక్షులై జనుల పీడించుచున్నాడని చెప్పట కల్లుతురుమాటయే గాని నిత్యమందుకానేరదు. ఏల యనగా? భిక్షజనులను మిగుల ఇయ్యవలసినదని నిర్బంధించియెల్లరి వైన అడిగినదిలేదు. మోహుకాన్లు, గొప్పగొప్పలై యుట, గురు భక్తిగలవారు వారివారి శక్తివంచనలేనంద మనస్సులై గా కానుక గానొప్పగించుట నేకమృత్యుల గాంచివాడను. మరయు

ఒకయూనియండి మరేయొకయూనికి పోవునప్పుడు ఆయూని సభవారు ముందుగవచ్చి ఆశ్చర్యము చేయుదురు. అప్పుడు తన పరివారమునకు తలకట్టు! బిక్షునిరాములుగా జరుగునట్లు నొడుబడిక చేయుచుగొని మర ఆయూనికి బయలుదేరును. వేలవేలజనులు స్వామిసందర్శనార్థమై దశదిశలనుండి వల్లె లక, పట్టులునుగక ఎంతవరక వారకులై రాత్రియనక పగలవరక అన్నాహారము గాను, సుమత్రపురముగాను జూడఁ పోవుచున్నారు. స్వామిసందర్శనము వారిచేతిమీద తీర్థము తీసికొనుచును వచ్చు జనులందరు వివేకహీనులేనా? అడవిలోయిన తీర్థ మెవరైచరిత్ర పుష్పగిరి మారుండి స్వామినిజూడఁబోవుట యావత్తు ఈ ప్రాంత్యమునందు శ్రీ స్వామిలవారు వచ్చి పర్యటించు సమయముగా వారందరూగి నేలలాగుచున్నారు. ఎట్టి దురాశ్రమ లేమియు లేవు.

స్థలము సుకుచితములగు చేసి ముక్కతగు రక్తికర యాశ్రమల చెప్పి వివరించెదను. స్వామిలవారి ముఖ్యమగు కర్తవ్యము మతాధారణ యటుండగా నానారసములతో కూడిన జీవితము భోజనములతో భోజనములచేత జనులలోని ప్రువృథుల వదలకొట్టుట తప్ప శ్రీ వారి జనులకు ఉన్నటు ముడి ధర్మపాదేహివారణము గాని, వారివారి ధర్మములు చక్కగా జరుగుచున్నవాయీ వారిజేతు మరయుటగా మందభాగులగు వారలకై కొంతద్రవ్యసాహాయ్యముచే పరక మందరములు వగైరా జనోపయోగములగు పనుల చేయవలయుట కనుగను విచారమైనవని శ్రీ వారు తమ పాండిత్యప్ర కర్ష చే నక్కడక్కడ మతవిషయాధిపత్యానము తియ్యవలసి వదియు; ప్రస్తుతపు పాండిత, రాజకీయ విషయములలో తమ యొక్క దృఢాభిప్రాయము వెలియింపుట ముందినది పూ తెరంగుల ప్రతికక్షులు గోరుచున్నారు. ఇందుకుగురించి స్వామిలవారు ఇంకను వేదాధ్యయనము చేర్చుకొనుచుండుట చేత ను, శ్రీ వారికి నిత్య విధామక కర్మలజరుపుటయును వారిపండితులందరు నిమగ్నులైయుండుటచేత జనులవనవ్యాసములు నిచ్చుతెనుపు లేవండుటచేత జనులే తమతమయొక్క మొట్టల వారితో వారియెటుల విన్న విమరణింప తగినద్రవ్యుత్తరము లిచ్చియుండునని నా సమాధానము. ఇక్కాలమున మతగురువుయొక్క అధికారములు సర్వార్థవారు గైకొనినారు. ఒకప్పుడు సందర్భావి అనుష్ఠాన లోపములవల్ల వెలిసేను బూతుగొనిననాడు తక్షణమే “నేను మితిమీర్చినాను. మీరు నాపై పధికారములేదు. వెలిసేను నెడల మానవజ్ఞులుగా నెచ్చెదామని వెదకించును. ఇది యెందువలన? శ్రీవామియొక్కగురు విరంతుభాధికారము తీసి వేయుటవలన ఇక్కాలమున నవనాగరములచేయు పనులకల్ల శ్రీవారు శ్రీమణులులిఖింప నందరు స్వామిలవారికి మానై అధికారములేదని గోరిచేయుచుండును. కనుక శ్రీవారు చేయ గలిగవలయు విద్యాభ్యాసములేని పాపగురులకు వారిపేరులు టకుగాను కొన్ని పాతకాలము, శ్రీవారు విజయముచేయుచోట్ల నక్కడక్కడ సమావేశధర్మసభల నెలర్పి జనులకు ప్రాచీన భారతియాష్టత్యముల జాలుము; అప్పుడప్పుడు విద్యుత్తవి వత్సలనాదరించి వారివల్ల వెల్లగునాత్రులు (ప్రాయుప శేసీయు) తొల్లిటిరాజుపోవకులవలె తాముకు పండితపోవకులై, జీర్ణించియున్న ప్రామాణ్యమత మధ్యమము నాచుర) తార్కాణములకీర్తి వెలయించెదరు గాక!

కృష్ణా మోటారు సర్వీస్ కంపెనీ

కృష్ణాజిల్లాలోని యేలూరుతాలూకా యందుగల చింతల పూడికిని యేలూరునకును కిరాయియల్ల పాడైన లోకలుపుడు రోడ్డుగలగు. ఆరోడ్డుమీద యేలూరునకును చింతలపూడికిని రాకపోకలకు ఎడ్లబండ్లమీదను నుమారు 20 గంటలు పట్టును. ఆప్రయాణములకు రెండుమానుగుంటలలో నుకరముగ జేయ వచ్చును. ప్రయాణసౌకర్యములు గలకారణములకై కృష్ణా మోటారు కంపెనీ స్థాపించబడినది. ఆ కంపెనీవారు ప్రస్తుతము రెండు పెద్ద మోటారు బండ్లను చింతలపూడి రోడ్డుమీద వాడుకయందుంచుట కేర్పాట్లను చేయుచున్నారు.

ఒకమోటారు బండియందు తదనకు 28 మంది ప్రయాణము చేయగలరు. ఈ మాసమునందు మోటారుబండ్లు నడుచుట పొగరంభమగును. బండ్లు ఏ లేదీనుండి నడుచునదియును టిక్కెట్లధర వివరమును కంపెనీవారి నిబంధనలను బండ్లు నడుచుట పొగరంభించుటకు వారణాశివములకు ముందు ఏలూరు నందును చింతలపూడి నందును రోడ్డునకు ప్రక్కలనుండు స్టేషనులలోను ప్రకటనములమున వెల్లడిచేయబడును.

ప్రొవైడరు,
కృష్ణా మోటారు సర్వీసు కంపెనీ.

దీపావళి.

[వీ. సరసింహాచార్యులుగారు]

సాధారణముగా నరకచతుర్థి, అమావాస్య, చలిపాద్యమి యీ మూటిని చేర్చి దీపావళిపండుగ యని వాడుదురు. అనేకుల మావాస్యవాదు పండుగలు చేయును. పండుగకని అల్లుండ్రను పిలిపించినవారియంద్రాగో మాత్రము, అమావాస్య వాడు మాత్రమేగాక విదితులు, తదియల వారు కూడ సంభ్రమములు జరుగుచుండును. లోకకంటకుడైన నరకాసురు డీదినమే శ్రీకృష్ణునిచేత హతుడయ్యెను. అయితనిని పోగొట్టుకొనుట కోయన ప్రతివాడును ఆధ్వర్యము చేసికొనును. వేయేల! పూర్వాచారము లనియెను భూతుకమ్మగారులు, ఎవరి నుభకుల కడ్డుపడి నోరు తెలుచుకొని యిచ్చునో, ప్రార్థన చే, లేదని తడవుగా ఎవరి ముఖాలలోకనకులన, ఆదినయితము అనుభవ దినమని భావించుకొందురో, ప్రయాణోత్సాహులైనవచ్చు దేవత ఎవరుగనవచ్చిన, నాకార్యము కొనసాగ నేరదని యుచుకొందురో, అట్టి అనవలని విలువలను విధవలతోడ ఆధ్వర్యము చేసికొ నుచున్నాడు. అయ్యారే! వారు మీకడ అంత నులువుగా దోచిరా? మీకడ అనుభవము గూర్చువారెరికగా? మీ కడ వారు నుభమనుభవించునాడదా? మీకడ వారు పరికిమా లినవారెరికదా! చూచునాక! అనుభవము వెల్లు గూర్తునా? శుభమునే గూర్చునా రగుడును.

శ్రీల నటలని పిలువట, పురుషులు తమకులేని బలములు ఆపాదించుకొనటకేగాని వేరకాదని వాడుభిప్రాయము. లేనియెడల సత్యభామ రణధీరురాలు వావా? ఆచార్యురాయి రణధీరురాలు కాదా? సయ్యుక్త నేమనవలెను? చాచు రాణి, పద్మావతి, వీరేశ్వరి రణధీరురాలు అబల లను నామము వీరి కట్టవలెనును? ఈవదలను శుభసూచకము చేసికొన వలెనుగాక!

నరకాసురుని వధార్థము శ్రీకృష్ణుని బయలుదేర, సత్యభామ వెన్నంటలేదా? ఆమెకు కృష్ణునియందుగల ప్రేమాభివ్యముచే, అయినను వానియంద్రాగోక అయినవెన్నంటలేనేగాని వేరుకాదని కొంద రభిప్రాయపడవచ్చును. లోకరక్షణమను, లోకహర్తృమునగు నాచరమేకమనడం శ్రీకృష్ణుని సన్నిధానమున నుండినవారికి భయమందనను సుగతి సత్యభామకు తెలియకయే యుండెనామని కొందరభవచ్చును. అట్లుకాదు. కలహంబునకు నరకాసురుండు గయకిండు దయకింక వివాహిని కించిత్సం భ్రమంబున, సత్యభామ.

కా! వేణిష్టోల్లెలుజెట్టి సుఖునికి నీవీవిధమై భూమణ శ్రేణి దాల్చి యుభౌనయండు మరీచిలాలను ల్వర్యగా వాణిజయ్యెదఁ జక్కగాఁదలచి ముఖద్వీరసంరంభయై యేణిశోచన లేదనిల్లెదఁ ప్రాణేశాగ్రభాగంబునఁ"
కా! నారి మొరయించె రిపునే
నారింభణపాతువైన నాదననిగుడక
నారీమణిబలసంప
నారీబాధిని మూగ్ధు నంద సరేదా.

చూచితిరా? ఇంకను భీరుని మొదరా? లోకనాశమునకు కంకణము కట్టుకొని యున్న నరకాసురుని, వాత మొందింప కంకణము కట్టుకొని ననారీ శోమణియగు ఆసత్యభామ ధీరురాలు కాదా? కృష్ణుని అధ్వాంశుక్తి కాదా? ఒకయధ్వాంశు మలసల జెంది యున్నవ్వను మరయొక యధ్వాంశు నరకాసురుని పీనమడచ మన్యుక్తము కాలేదా? సాధక మహాకళామారా! నులూ ననేకులు పూర్వాచారమును; ముసలితల్లిదండ్రులకు శోపమునచ్చుని యును సంఘమునుండి వెలికొనలని కచ్చుననియు, భీతిచేత తమతమ వారికలకు తమ విద్యుగలమున వెలదీయవచ్చును. విద్యాబుద్ధులు గలవక బోయినను, ప్రాపంచిక జానమే లేనంద జేసినను, సునయన వారిలో ఎదగో వీరహతలు లేనంద పోలేరు. అందుకు ప్రకృత ముద్దమే సాక్షి. ఎందలు వీరమాతలు తమ తనయులను సంహార పూర్వకముగా యుద్ధావనికి పంపి యున్నాడు? ఎందలు వీర పవిత్రులు తమ భర్తలను సంగ్రామ రంగమునకు పంపి యుండలేదు? వారు వ్యసన పనుచున్నారా? వియోగదుఃఖము ననుభవించుచున్నారా? అనేక శ్రీమతి తాము మాడ రణరంగమున కేగి వైద్య సహాయ సంఘములలో చేరి పంచేము చున్నాడు. ఇటీవల తెలిజియం దేశమునందు మినకామె కన్యచాత్య పత్రికాపాతకుల కంద ట్టి విశేషమైయుండనోవు. మరియు జగ్గవీరాజ్యములలో; వివాహ వయస్కులగు యువకు లందలు కూడి భావి కర్తవ్యము నాలించిందిరు. విషయ నుభకుల ననుభవించుట యనునది

ప్రకృతి సిద్ధమే గదా? ఇట్లు సభ మానుటకు కారణమేమై యుండనోవు. వివాహవయస్కులకు పురుషులందలు చుడని యుండ నలెను. యుద్ధావనికి తమ శుభక్రమపగాక్రమమును జూపుచుండవచ్చును. శత్రుసహాయకాంక్షులై యుద్ధరంగమున కత్యుత్సాహముతో పోవుచుండవచ్చును. వారిని గూర్చి యీ యుద్ధము పలుకుచుందా? చింతించిరా? లేదు. మనదేశ సురక్షాకాంక్ష మనుభవము, ప్రేమకు త్యజించి స్వజీవోపాయమును వెనుకవలయునని తీర్మానించి. చూచితిరా! ప్రకృతిసిద్ధమైన నుభకులకుమాడ త్యజించిరా? శత్రుగతులు వారైననేమి వారి మరణోత్సాహము కొనియాడలసికదా! మినకామె కన్య ప్రాపంచిక నుభకులను త్యజించుటయేగాక, తనప్రాణములను సహితము దేశహితార్థము త్యజించి వైచేదా? అట్టిసాధ్యమని అబల యగురా? పూర్వపు వాదముల చక్రమును, ప్రస్తుతము మనకున్నవార గనిన మినకామె కన్యచక్రమును చిని, కని, ప్రస్తుత సంగ్రామమున తమ తమ శక్త్యులసారము సానుచుచేయుటయు నని వాదీకర్తములు తీర్మానింతురు గాక!

ఇక బలిపాద్యము ఈవదలు శ్రీమత్కన్యచాత్యుల కలువే పద్మావతివచ్చి, బలివక్రవర్తిని మూడుపాదములభూమి నర్థించి దానము స్వీకరించి భూవభోగితరాశుల వ్యాపించి బ్రహ్మాండమునంతయు నాక్రమించి, దానపడవకు బలివక్రవర్తిని పాతాళమునకుంచి, దేశతలకు శుభముగూర్చునాడు. కలువు భూమి నాకర్మినియగునొనవచ్చును వెనుకటము, మనము వ్రలు వెనుకటము నొకటిగానే యున్నది. బలివక్రవర్తి వాధ కోర్కె దేశము విష్ణువు వాళి యుంది. జగ్గుకు చక్రవర్తివాడే కోర్కె విష్ణువాని యును సుభక్తవ్యము వారి కేరణువొచ్చి.

కలువేపద్మావతి శ్రీవిష్ణువు.
కా. ఇతివైకటమింకయై మతి నునాంత్రి సభోవిధివై
పంత్రికోయదమహాభిమున కల్పవైకటరాజివై
నంత్రి చుఁద్రాకింకయైను)త్రివై నంత్రిపూర్వావృత్తివై
నంత్రిసత్యవేదోత్పత్తుం దనుచు బ్రహ్మాంధారసంధ్యయై.
చు రవివింశంబుమమంబావతను చక్రవై శిరోరత్నమై
శ్రవణాంకృతమై గభాధరమై సోమ్య శేయూరమై
భువంశ్శంకరామై కటిపర్ణికురచవ్యవ్రమై మాతృక
ప్రవర్తయై నవపీతమైకటమై బ్రహ్మాండమిన్నింపవోక.

భాగవతము.
ఈసకారము నెరిగి శత్రువాన తొలగించెను. ఇప్పుటి యుద్ధము మిక్కిలివిన్న రాష్ట్రముకు సర్వ మాత్రోపార్గంధమై, అస్థి మాకు వ్యాపించి, నుష్కావంకకు దీగి, జన్మవీచే, పొన్నుకు పాటి, ఇంద్రావనోచ్చి తెలిసయి నాశమొంది, టర్కికి మరలి, ఇటలీ (ప్రవేశించి, బొల్గను రాష్ట్రములలో ప్రవేశించినది. మందుకుండు సామానులును, నైవేద్యసంఖ్యయు మున్నెండుల కొంచెముగా నేయుండియున్నను వెగిగిడి. కుదకు చాలాను గాష్ట్రీయులలో నే మనశ్రువు మడయులులనేమో.

మరలకొకసారి మడిపావళి పండుగవంకకు దిగువలసి యున్నది. బాహుతలను మాచన నొకదారియ్యలలసి యున్నది. దీపావళిపండుగకు యీమీ మామగారి యింద్రుల పోయి యుండుకుదా! బుగారు ముతేలికగలవో; ఉంగరమునో, సట్టు సెల్లానో మీర లెవరూమందునుగదా! మీమీ మామగారి యోగ్యతలు మీలో నేమియు విచారించరగదా. అది పాడిగాను సంహారపూర్వకముగా మీలోమీరికే పరితేయగా గ్రహించి, చురలి వత్తుర గాక! మీమామ గారియులకు నుల్ల చేయవందురు గా!

ఇక ఇవలూ నొకటి చెప్పవలసి యున్నది. వైక చెప్పిన సత్యభామ మొదలగు వారి చక్రతన వినియెను మన శ్రీలకు అబల యగు వారుకు తుడిచివేస ప్రవృత్తిచే నలయును, వారి కేరణములను మల జేసికొనిండు.

వీరపూజ

ఇందు పురాణం భారతీయగుల ప్రతాపచరిత్రములు చక్కని తెలివీ నర్థించబడినవి. వారిచిత్రపటములు గూడ గలవు ఇట్టి గ్రంథ నిరీక్షణ కాంక్షమున మఱియొకటి తీసు. వల రేపన వైంకు 0-12-0 కాలికో వైంకు 1-0-0
శ్రీ కృష్ణదేవరాయని చిత్రపట ముదితము.
వలయువారు:- శ్రీపాద సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రి,
7, తంబుకెట్టిపేడి, మదరాసు.

దీపావళి వసూళ్లు. బందరు ఆంధ్రజాతీయకళాశాల

ఆంధ్రదేశీయుల కొకవిజ్ఞాపనము.

నరముగారంభమున వెదజల్లుబడిన దేశభక్తుడయిన వీజములలో మొలకయై త్రి దివివాభివృద్ధి గాంచిన బందరు ఆంధ్రజాతీయ కళాశాల: పంచొమ్మిదివందల పదిహేడు సంవత్సరమునకు దేబ్బదిఅయ్యునుకు పిల్లలతో తెనువబడి తవాది ఆయును సంవత్సరములలో రెండువందల బాలకులు, ఆరు సాధారణ విద్యార్థిగతులు, అయిదు సాంకేతిక విద్యార్థిగతులు గల్గి వర్ధిల్లుచున్నవి. ఈమధ్యకాలమందు కళాశాలాంగముల మీద దిగున వివరింపబడిన విధముగా సామ్య క్యయమైనది.

- 1. మెకానికలు ఇంజనీయరింగుకాఖ యాంత్రికవిద్య కర్మాగారము రూ 3000
- 2. సీవిల్ ఇంజనీయరింగుకాఖ రూ 9,000
- 3. కమ్యూర్షలు కాఖ రూ 9,000
- ౪. చిత్రలేఖనము రూ ౫00
- ౫. వ్యవసాయకాఖ (ఖచ్చుకానున్నది) రూ ౧౫000

సాంకేతిక కాఖలలో విద్యనీర్చు ప్రతి బాలకుడును స్వకంత్రజీవనంపాదనకు సమర్థుడై దేశభాగ్యులు నభివృద్ధి పరచుచు నిజమైన దేశోపకారి యగుచున్నాడు పురాతనసాంప్రదాయమున కనుగుణ్యుగాన, నూతన అభిప్రాయానుసారము గను గురుకుల. వాసుమునకు వలయు ఏర్పాటులు విద్యాలయమునందు సమకూర్చబడినవి. విద్యార్థిగృహమునందు రెం బాలకులు వివిధజిల్లాలనుండి పంపబడినవారు, వివాసముగ నున్నారు. వారి యోగక్షేమమును బాధ్యులు వారికి స్నేహసహచర్యభావము లంబరింప జేయుచారు నగు ప్రధానోపాధ్యాయులు మువ్వురు సుసారసహితముగా తమకొరకు నిర్మించబడిన గృహములలో కాపురముగనున్నారు. ఈవిశేష లక్షణములన్నియు ఈకళాశాల పౌరాణిక ఋష్యుక్రమ చిహ్నములుగల్గి దూర్భుతమైన తలవండ్రుల మనస్సుల నమ్మకముతోడ నింపుచు బాలకులకు సర్వసౌకర్యములను సత్కార్యోత్సాహమును విజ్ఞానాను రక్తియు నిరంతరము గల్గించుచున్నది.

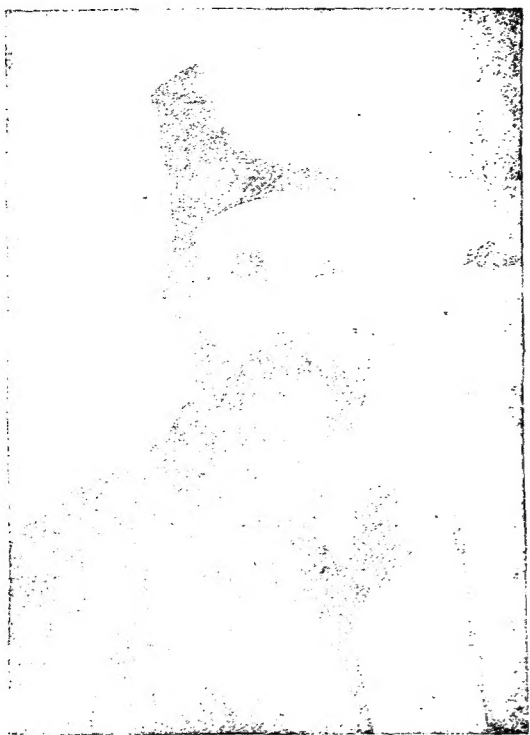
రాజోత్సవ సంవత్సరములో అనేకనూతన సాంకేతిక కాఖలు విద్యాలయమునకు జేరవచ్చువి. కళాశాలా భవనముల వెంపాండవలెను. విద్యార్థిగృహాలవలె మూడింతలు కావలెను. ఉపాధ్యాయులకు మరి నాలుగుగృహములు నిర్మించబడవలెను. బాలకుల ఆరోగ్యముకొరకు చికిత్సాలయము ముఖ్యుక సగము గ్రామికాల ఆరాధనామందిరము నొకటి కళాశాల శ్రీరాయ సరోవరతీరమున నిర్మింపవలెనని నతూహలము కలదు. ఈ అభిబంధములు విశేషధనము వలనగాని సమకూరవు. దీపావళి పండుగదినమున దేశోపకార కార్యపోషణకు పట్టణములయందును పల్లెలయందును ఇంటింటికిని తిరిగి ధనము వసూలుజేయు ఆచారము ఏర్పడియున్నది. అటుల పోగుజేయబడిన ధనముతో విశేషభాగము ఈ విద్యాలయమున కీసంకర్షరము పంపుటకు ఆంధ్రదేశభిమాను లెల్లరును ప్రార్థింతులు. దీపావళి విజయోత్సవ సమయమున సర్వహృదయములకు దానధర్మముల నీతిగున కృతార్థత నొందుటకు సత్కాశ్రీకృష్ణులు ప్రేరేపించురుగాక?

బందరు శ్రీఆంధ్ర) భాగరాజు ట్రాభి సీతారామయ్య,
జాతీయకళాశాల) కోపల్లె వాసుమంతరావు.

THE [PHONE 431]
HOTEL CLARENCE.
GOLD MEDALISTS.
BAKERS, manufacturing Confectioners, and well-known Caterers.
Estimates for Dinners, Evening Parties, and Children's Treats free on application.
WEDDING CAKES, Xmas and, New Year Cakes prepared.
Branches:—
COMMERCIAL HOTEL, Armenian Street.
Y. M. C. A. RESTURANT, Esplanade
BAR ASSOCIATION RESTURANT,
High Court Building

సాగుబట్టలో బైయిండు చేయించిన పుస్తకము 18 రు 1-0-0
మార్బిలు కాగితముతో బైయిండు ,, ,, రు 0-14-0
విశాఖుబట్టాం వాల్తేరుయిల్లే సోపూ, అట్టగు పేటిమినుక్షాపన

ప్రతిగ్రామమునను ఏకైక్లు కావలెను. లా
కరమును పని. విశేషముంబడి. పూర్వపు అ
భవముతో బనిలేదు. విశ్రాంతిసమయమున బ
చేసిన తెలివిగలవారు నెలకు రూ 50, మొదల
రూ 100 వరకు గడిపవచ్చును. విశేషముల
చెల్పినకొనుటకు .. పోస్టుబాక్సు 513 మదరాసు
అని వాయుకు.

విన్నపము.

శేషటిదినము దీపావళి యగుటచేత మా పత్రిక సంచిక వెలువడనేరదు.

పుత్రికాధిపతి.

ఆంధ్ర వార్త

1915-వ సం॥ నవంబరు నెల 5-వ తేది

శుక్రవారము

దీపావళి పండుగ.

ఆవేశోత్సాహములు కార్యదీక్షకు ప్రేరేకములు. ప్రాచీన మహాపురుషుల చరిత్రము లట్టి యావేశోత్సాహములను గల్గించుటకు ముఖ్య సాధనములు. ఈవిషయమును గురుతించియే మన దేశమున నేమి యితర దేశములలో నేమి పూర్వము మహాపురుషుల రాధనకు దగిన దినములను నియమించి యుంచుచున్నారో. అవకాశములను ఏర్పరచి పెట్టియున్నారు. ఆ దినములందు ఆ సమయములందు ఉత్సవములను పంచెములను నిర్ణయించి మానసమునకు వికాసము గొల్పుటకు మార్గము లాలోచించియున్నారు. అన్ని విషయములందువలెనే యీవిషయమునను మైత్ర్యము కన్పించుటయు పునరుద్ధరణము అవశ్యమగుటయు యుగ భర్తములనుబట్టి సంభవించుచుండును. పాశ్చాత్య దేశముల జాతీయపండుగల చరిత్రమును దిలకించి నను మార్పులుగల్గుచుండుట సంస్కారము అవసరము లగుచుండుట చూడవచ్చును. మన దేశమున మనపూర్వులు బహుశః మరీయేదేశమునకు లేని కీర్తిని జాతీయపండుగలను నేర్పరచినారు. మతమునకును సర్వసాంఘిక ప్రతిష్ఠాపనములకును వీడరాని పాత్రు గల్గించుట మనకు సహజగుణ మగుటచేత ఆ జాతీయపండుగ లన్నియును మత ప్రతిష్ఠాపనలయి మారిపోయి వాని యర్థము వ్యత్యస్తము నేటిదిన మవి సుఖాధారకము లగుటకు బదులు వృథావ్యయపరము లయి పరిణమించినవి లోపలి గింజ యదృశ్యము కాగా మిగిలిన తాలువలె నియు వి నామమాత్రానశిష్టము లయి పోయినవి. ఇట్టి వల కొందరు కొందర పరిశ్రమచే వీనిలో కొన్ని దనరా మున్నగునవి కొంతవరకు సాఫీకృత యోగమునకు నొదవు కీర్తిని సంస్కారము సం దింపబడ నారంభించినవి. కాని ఇంకను సామాన్య ప్రజకు జాతీయ పండుగల యంతరార్థ మిట్టి యనుట మాత్రము స్వల్పమైనను గోచరమైనదని నమ్ముటకు వీలు లేక యున్నది. దీపావళి యగు శేష ట్టిసంగతి యాలోచింపుడు. సూక్ష్మముగా విచారిం చిన యెడల నిజమునకు మనదేశమున దీపావళి కంటెను ముఖ్యతరమగు పండుగ లేదనుట స్పష్టము. ఇతరములగు పండుగలు ఇంకను నన్నియో కలవు. కాని స్త్రీస్వాతంత్ర్యమును స్త్రీపురుష సమానత్వమును ప్రకటించి స్త్రీలను వట్టి వీర మాణిలు, వీరసతులను నొనర్చుటకు మాత్రమే గాక వీరపురుషులతో సమానులగు వీరసతులగ నొనర్చుటకు సహకారి కాగల ప్రత్యేకపు పండు దీపావళిదక్క వేరొండు లేదు. ఇట్టి పండుగను సంవత్సరము సంవత్సరమున వేలయేండ్లుగ

మనము చేయుచునే వచ్చుచున్నారము. నరకాసుర వధోపాఖ్యానము సంస్కృత గ్రంథములలో మాత్రమే కాక యెల్ల దేశ భాషలలోను గ్రంథ రూపముగా వెగడియే యున్నది. సత్యభామ వేశిని జూలైము పెట్టి నీవీబంధమును సంఘటించి శుంభ ద్వీరసంరంభయై ఆ నరకదానవుని పై న్యములను అంభశ్శీకరశ్రేణి బోలు బాణవరంపరతో తెగవేయుట హైందవ భూమిలో నందరకురు తెలిసియే యున్నది. కాని అట్టి ఏదోదేశమున జన్మ భూమియగు నీయూర్యావర్తమున స్త్రీస్వాతంత్ర్య మేమూలకో డాగుటకు స్త్రీవిజ్ఞానము సర్వతూ స్యమై యదృశ్యమగుటకు స్త్రీజాతి యంధకార మగ్నము యబలానామమును స్థాకపరచుట కు కారణమేమై యుండనోపును? మరియేమియు కాదు. ఆసత్యభామ గ్రంథస్థమగుటయే. ఆమెనడ వడి దేవతలనడవడి యగుటయే. ఆమె ప్రపంచము వేరు ప్రపంచ మగుటయే. దీపావళికిని ఆమెచరిత్ర మునకును సంబంధము లేకపోవుటయే. ఏమహా వనితారాధనకు నీపండుగ ఏర్పడినదో ఏస్త్రీస్వా తంత్ర్యాంకురోద్భవమునకు నియ్యది యుద్దేశింప బడినదో ఏస్త్రీవిజ్ఞాన వ్యాపనకు నిది తలపెట్టబడి నదో ఆయా గాధన ఆయంకురార్పణము ఆవిజ్ఞాన వ్యాపనము సక్రమముగా జరుపుట నీజాతి మాని వేసి పిండివంటలను మెక్కుటయందు వికాస విరహిత విగ్రహములనుబోలు కొమరితె మల్లుండ మొద్దు ముచ్చటల నవలోకించుటయందును ప్రజ ఇంటికడగంజికి లేక మలమల చూపుమండ ఏ విదేశీయునికనురో నించగల బాణాసంచుల రూపమును దాల్చిన తమబుద్ధిబలబులను కాల్చి హుళుహుళు కొడుటయందును కాలహరణ మొనర్చుచు మాజా యిత ఘనతపహించినది యని పెట్టి సంతసముల సంతసించుటకు నారంభించియుండనిచో మన మీ యధోగతి నందియుండ మరియు మనస్త్రీ లిప్పటి నరకలోకమున నుండియుండ రనియు చెప్పటకు విశేషసాహస మవసరమయి తోచుటలేదు. ఇప్పటి కైనను మనము మేల్కొనుమేని మనకు విముక్తి దొరకకపోదు. ఆమహాభక్తులగు పోతనామాత్యుని యుత్సాహమున శతాంశంబును సహస్రాంశంబును నలవడజేసికొని మరల దీపావళికిని సత్యభామకును గల సంబంధమును కలిపినైచి నాటిదినము శత్రువులైన నరకాసురుడు శ్రీకృష్ణుని, సత్యభామతోడం గూడ సంగరకథాలాపంబు లాడుచు ఖగేంద్ర స్కంధవీరంబుమీద నుడివవానిని, జూచిరీతిని శేషటిదినము మహాపురుషుల మహావనితల భక్తుల మగు మనము ఒక్కపర్యాయము మనశ్చేతులచే చూడగలుగుమేని ఆసత్యభామ యుధావని కేగు నుత్సాహమున కరతోయజములు ముకుళించి వేడుటయు జగన్నాటకసూత్రధారి యగు నామె భర్త బహుమానపురస్కారదృష్టి నామెను మన్నించుటయు తృటికాలము భావప్రపంచమున తిలకింప గలుగుమేని ఆ భార్యా భర్తల సల్లాపములను ఆ వీరవనిత దిగ్విజయమును ఆరాక్షసుకుతల్లి భూమి నాలింగించుకొనుటను ఆ దంపతుల యార్ద్రత్రాణ పరాయణత్వమును దత్త మై వారు చూసినదైర్య సాహసములను మననముచేసికొన గలుగుమేని తాత్కాలికముగానైనను పరమాపదాంబుధిలో లాడి మన యుష్టముతో పనిలేకయే వీరగుణముల

బీజములను మనయం దాకురించజేసికొనిన వార మగుచుము. రామండు హైందవ ప్రపంచమునకు ఋజుమార్గమును సావినవార మగుచుము. భారత జాతిబలమునకు బునాదివై చినవార మగుచుము. ఆ సత్యభామా కృష్ణుల శక్తియే యీ ఫలంబునకు దోడ్పడుచుకాకయి ప్రార్థించుచున్నాము.

శ్రీశేషములైన నరక ఘరోజిషా మెహతా.

శ్రీ గోపాలకృష్ణ గోఖలే మరణము వలనను న ర్ హెన్రీ కాటను ను రణము వలనను శోక సాగరంబున యునింగి యున్న భారతజననికి సర్ ఫిరోజిషా మేర్వాద్జి మెహతా మరణము దుఃఖాతిరేకమునకు గారణ ముగాగలదు. మెహతా భారతమాతకు జేసిన సేవను వర్ణించవలయునని యేబదియేండ్ల భరత వర్ష చరిత్రమును వ్రాయవలసి వచ్చును. మెహతా జీవితమునందు గమనింపవలసిన గుణరాజుబులు రెండు గలవు. ఆత్మకారవము, ఆత్మవిశ్వాసము. కొన్ని సమయములం దాత్మకారవము తిరస్కార భావముగను నాత్మవిశ్వాసము స్వకీయ ప్రకర్షణముగను బణిమించిన దను నవవాగునకు బాత్ర నను హైందవజాతీయ గౌరవమును గాపాడుచు నిశ్చల చిత్తముతో బాటుపడిన భారతీయులలో ఫిరోజిషా మెహతా యగ్రగణ్యుడు మెహతా గారి యప్రతిహతిమైన వ్యక్తిత్వము వాంఛివీతము నందు వ్యక్తీకరింప బడినది. మెహతా పట్టణపారి శుద్ధ్య సంఘమునందు ఐరోపీయులు కట్టుకట్టి హరిజనుగారి నాయకత్వమును క్రిందను హైందవ పక్షమును నిర్విర్యముచేయు సుకట్టిరపుడు మెహతా ప్రతిభ హైందవపక్షమును రక్షించిన యితి హాసము నుప్రసిద్ధము. బొంబయి శాసననిర్మాణ సభయందు రివిన్యూచట్టమును మార్చు సమకట్టి నపుడు హైందవనాయకు లామార్పువలన గలిగెడి యరగ్య పరంపరలను నచ్చజెప్పినను చాలకులు హైందవసభ్యుల వాదమును పెడచెవి పెట్టినపుడు మెహతానాయకత్వము క్రిందను హైందవ సభ్యులు శాసననిర్మాణసభను నధికాసభ్యుల వశము చేసి వదిలిన విషయ మాంగ్లప్రముఖులకు కల వరమును గలిగించినది. విశ్వవిద్యాలయ సంస్కరణ విషయములందు మెహతా పట్టుదలవలన బొంబయి విశ్వవిద్యాలయమునకు చెప్పుచు విశ్వవిద్యాలయమునకు సంభవించిన దురవస్థ సంభవించ కుండుటకు గారణమైరిది విశ్వ విద్యాలయమునందును పట్టణపారి శుద్ధ్య సంఘమునందును నేలదేడ్లుగ స్వలాభాపేక్ష లేకను సేవచేసిన మెహతా దేశభిమానము విద్యాభిమానము గాఢమని యంగీకరించవలసి యున్నది. హైందవజాతీయ మహాసభ కధ్యక్షతను వహించి ప్రజలచే బొందగలిగిన యుత్సాహమైన గౌరవమును బొందెను. మెహతా స్వాతంత్ర్య ప్రేముడు, కార్యజ్ఞుడు, మహావక్త. దేశభక్తుడు. “బొంబయి నగరమున కనభిషిక్తమైన రాజు” అని మెహతాకు గలిగిన ఖ్యాతివలననే ఆమహాను భావునిపట్ల ప్రజలకు గల విశ్వాసము వెల్లడియగు చున్నది. మెహతా జీవితము భారతీయుల కాత్మ గౌరవ విశ్వాసముల కాదర్శముగ నుండగలదు. వర్తమానసాధిగావస్థయందు దేశభక్తుని మరణము వలన దేశమునకు గొప్పకొరత యేర్పడినది. మెహతాగారి కుటుంబమునకు మానాను భూతిని దెలుపుచు వారి యంతరాత్ముల సర్వేశుడు శాంతిని ప్రసాదించుగాక యని వేడుచున్నాము.

జాతీయనిధి పరిశ్రామికసంఘములు.

దక్షిణముండియాలో నూతనోజ్జీవము ప్రారంభించు చున్నదనుటయొక్క సూచనలు చూడటంతోడనే ఈ రాజధానియందలి ప్రజాపిత జీవమునకు మృగదర్శకు డడగిన జి. నుబ్రిహ్మణ్యయ్యగారు దీపావళిపండుగ వాడు ఇంటింటికిని వెడలి దర్శన మార్పిడి పరిశ్రామికాభివృద్ధికి వనరులగు మృగముల వినియోగించుటకు నిశ్చయించి తదర్థమయి యొక చిన్న సంఘము నుపక్రమించి. అదియే వెరిగి నేటిదివసము "జాతీయనిధి యరియు పరిశ్రామిక సంఘము" అను ప్రతిష్ఠాపనగ నేర్పడియున్నది. పేరు పెద్దదేమిది. సభ్యులు కొల్లలయినారు కాని మొదటియుత్సాహము లేదు. మొదటి యాదాయము లేదు ౧౯౦౬ లా ద్రవ్యము సమకూర్చునపుడు గు ౧,160 ల వసూలయ్యెను. ౧౯౦౭ లో గు ౧౯,౦౦౦ వసూలయ్యెను. పిదప గు ౪,౬౬౫ లకు తగ్గినది వరుసది తగ్గిన సంఘము మాత్ర మేదో సాధ్యమైనంత పరిశ్రమ చేయుచున్న వచ్చియున్నది. మొదట మొదట నేతపరిశ్రమలో పోటీపరీక్షలు పెట్టి మర మగ్గుల వ్యాప్తికి మహానివాకాక కాగలుగు సంకటిపదవి సం దియు లేదు కారణముగ నిష్కరు పట్టివిద్యార్థివిరాళము లిచ్చుటతో తొలినందలనీ యున్నది పరిశ్రామిక విద్యాల యము మాదిరిన నొకదానిని నెలకొల్పబడుటకు పరిశ్రమా గారములకు వారి దీయుటకును ద్రవ్యము లేక ఈడిగిలబడవలసి వచ్చినది. సంఘమునకు నీ యుద్దేశములున్నవని తెలియబడుట కొరకు ఆంధ్రజాతీయ కళాశాలకు నీ సంఘమువారు సంక త్సర భృతిని నిచ్చుచున్నారని వివట యీ విచారకర చక్రత మున నొక కొంత సంతోషమున గల్గించు సంకల్ప మే తనరారు చున్నది. ౧౯౦౮ వ సంవత్సరమున వి. కృష్ణస్వామిఅయ్యగారు నేత విద్యాలయమును నీ సంఘమువారు పెట్టునెడల గు ౫౦౦౦ ల నిచ్చుచునిరనియు అట్టి విద్యాలయ నిర్మాణము నకు తాము వలంతులు కావలెనన నా విరాళమును నొకటి కొనవలసి వచ్చె ననియు నిచ్చుటకు నీ ఈ సంఘమువారు మహాజనసభా భవనమున జరిగిన సభలో సభ్యులకు వాత్సల్య ము. ఈ మాత్రపు ప్రతిష్ఠాపన చక్కగా నిర్వహించబడి నిష్పం భించి పరిచేటకుండుటకు నొకరైన కారణములు కావరావు. మన యాంధ్ర కూర్మక, కుమ్మర ప్రియత్వము, వాత్సా ల్యోత్సాహము ననునవియే ఇట్టి పరాజయములకు పోతువు లగుట తప్పదు. లోకమును జూచియున మేల్కొంచుటకుండుట యాకృత్యకరము. నిష్కరుజనము ముఖ్యకరముగా నీ పుర యే నిమగ్నపరచిరిగిన నేమిగతియో యెవగుచెప్పగలను? ఈ సంవత్సరపు దీపావళియే ఈ సరియైన మామూలకు గొనితెచ్చుచు గాక జూని యెవగుచూడవలసియున్నది

కన్యా మహా విద్యాలయము.

జలంధరపట్టణమునందలి కన్యా మహా విద్యాలయాభి వృద్ధి మాచిన ఏ భారతీయని మృగదర్శకు ముప్పాంగు? ఇటీ వల వెలువడిన "సామలు స్వీకు క్వాప్తతీ" పత్రికయందు ఆసరబిలు లాల్బాభాయి క్యామలదాసుగారి విద్యాలయము గురించి యొక్క యొ ముఖ్య విషయములను తెలియజేసి యు న్నారు. మన దేశములోని స్త్రీల మానసిక, భౌతిక, ఆధ్యాత్మిక కష్టముల వృద్ధిచేయుటకు నెలకొల్పబడియున్న విద్యా లయములలో నీ కన్యా మహా విద్యాలయము ముఖ్యస్థానముగ నున్నదని క్యామలదాసుగారు చెప్పిన వాక్యములే దీని యుపయోగమును వేరొళ్ల ఉద్ఘోషించుచున్నవి. మన దేశము నందెల్లయో బాలికాపాఠశాల లున్నవి. కాని వారిలో నొక్కటియు జలంధర మహా విద్యాలయమునకు సాటికావు సంస్కృతమును, హిందీభాషయు నీ విద్యాలయములో ప్రతి విద్యార్థినియూ అభ్యసించి తీరవలయును. ఇప్పుడు ఆంగ్లే య భాషను నేర్చుకొన రమ్మును, లేదా మామకొనరమ్మును. ఇతర విషయములతోపాటు మత విద్యకూడ దీనిలో ముఖ్య ముగ నేర్పబడును. ప్రస్తుతమీ విద్యాలయములో 214 బాలికలు విద్యనభ్యసించుచున్నారని పంజాబులోని బాలికలీకాక, నూర తులూగన పట్టణములనుండియు, బాలికలంద్రి వసతిగృ హమునందు నివసించుచు చతువుకొనుచున్నారు. ఈవిద్యాలయమునకు సంబంధించి విశంతుశరణాలయము, అశాధికరణాలయము, కన్యాశ్రమము, సాహిత్యనిధియున్న గున వెల్లయో ప్రతిష్ఠాపనమునర్హియన్నది దీనికికాఖగాపట్టణ మధ్యభాగము నందొక పాఠశాలకూడ నెలకొల్పబడియున్నది. విశంతుశరణాలయము నందినది యిద్దరువితంతువులును, అశాధికరణాలయ మునందు పదునెడలగు అశాధికరణాలకులు కలరు. ఈవిద్యాలయము ఆర్యసమాజము వారిచే సాంపింపబడిన దగుటచేత,

వృత్తాంతములు

సర్ ఫిరోజ్ షా మెహతామరగము.
బాంబయ నకుంబరు 5. — నేటిమధ్యాహ్నము 12 గం టలకు సర్ ఫిరోజ్ షా మెహతా గారు హృద్రోగమువలన తమ 70 వ యేట స్వస్థులైరి.
హోనుపేట యునిసిపాలిటికి ఆరుగురు సభ్యుల నెన్ను కొను అధికారము పునఃలయ్యుబడినది.
ఇటలీరాజుగారి పుట్టినదినము:—ఈనెల ౧౧ వ తేదీని ఇటలీరాజుగారి జన్మము బొంబాయిలోనున్న ఇటలీయనల సాయంకాలము నొకవిందు చేయుదురు.
సర్ ఆల్ఫ్రెడుగారు:— సామాన్య శాసనసభలో సర్ హార్మన్ బట్లగారి స్థానమున సర్ ఆల్ఫ్రెడుగారు సాధ్యమగుగా నియమింపబడిరి.
పూనా మహమ్మదీయులు:— అఖిలభారత మహమ్మదీయ సభకు పూనానగరమున జరుపుదని పూనా మహమ్మదీయులు కోరినను వార్త యసత్యమని తెలియుచున్నది.
అలహాబాదు పురజుల సమావేశము:—యూనిసిపాలి టీల డిల్లరీ చక్రవర్తియగుటకు కాబురుగారి మరణమువలన తమ నిచారమును తెలుపుటకు రాబోవు బుధవారమున అలహా బాదు పురజులలోక సమావేశము జరుపుదురు.
కుచిబేహరులో బందిపోటు:— కుచిబేహరులో భూస్వామియు రుణదాతయునగు మహమ్మదు చౌదరిగారింట బంది పోటు కొద్దికొంజుల క్రితము జరిగినది. ౨౦ మంది బలిమినిలోన జొరబడి ఇంటివారిని కొట్టి తు ౨౦౦౦౦ ల వెలగల సొత్తును హరించుకొనిపోయిరి.
పోలీసు ఉద్యోగుల క్రిమినలు, హ్యాండింగు పర్యుర (నోయ్యురగేరు) హాజరుకాగలవాలో పోలీసు సబ్ ఇన్స్పెక్టరులుగలవారు పోలీసు ఇన్స్పెక్టరు జనరలు - రియనబుటి మీద, ఇతర పట్టపరీక్షలయందు నెగ్గకపోయినను హాజరై మూడు సంవత్సరములలోగా ప్యాసుకావచ్చును.
మోటారు బండ్రోసుకుట:— ఇండియాలో వయ్యక హామకొనరము నిమిత్తము రంగూనువా ప్రభుత్వముకొందరు 12,5౦,౦౦౦ రుపాయల నిచ్చుచున్నది. నేటివైకాధి కాసులందులకల గికరించిరి. దాములు నిర్ణయించు వారిని బండ్లనడుపుటకు పం నెదమని చెప్పిరి. కాని దొంగతనమువారు పుక్కుతము వనరును తేదనిరి.
ఆర్యసమాజము అపీయను కొట్టివేయుట:—మాంఘీరు ఆర్యసమాజ కావ్యదర్శియగు సీతల ప్రసాదుగారి కొక కవి ప త్రియను పునఃటించిరి. అందలి వాగ్ద మహమ్మదీయుల కాగ్ర హమును కలిగించునదిగా నుండెను. కాన మాంఘీరు మేజిస్ట్రే టుగారు జూచిన కొరక. సీతల ప్రసాదుగారు అపీయ చేయ గా కలకత్తా హైకోర్టువారు క్రింది కోర్టు తీర్పును భూతు పరచిరి.
సంయుక్త గాస్ట్రియల విద్యనభి:—ఈ సభ రాష్ట్రీ యసభ గాని మహమ్మదీయసభగాను. ఈ సభా కార్యము లను భాగతీయు లందరును కలసి నిర్వహింతురు. ఆహ్వాకనం ఘాత్యులుగా నుండుటకు మహమ్మదాబాదు రాజుగారు కోరబడిరి. గాని వారనన్యవిషయ వస్త్రులగుట వలన నుపాధ్య తులు గాని యోజింపబడిరి. కార్యనిర్వాహక వ్యయన చాల మంది మహమ్మదీయు ప్రముఖులని యోజింప బడిరి.
సంఘసంబంధములందును, గృహనిర్వహణమునందును, పుర ములలోపాటు స్త్రీలును సమానులకు ఆర్యసమాజముత్రియ లిక్కడపాటింప బడుచున్నది. హిందీసారస్వతమును వ్యాపి పజేయుటయు, బాలికలకు పిన్నవరున్నుల వివాహము చేయక వివాహకాలమును విలంబముచేయుటయు, ఘోషా పద్ధతిని తీసివేయుటయు, పంజాబురాష్ట్రములోని వివిధబాలికాపాఠశాలలకు ఉపాధ్యాయులను సరఫరాచేయుటయు విద్యాలయాధికారుల ముఖ్యోద్దేశములు. లాల్బాదేనరాజుగారును, వారిధ్యురపిటి ఐండిక సావిత్రీదేవియు, నీమహావిద్యాలయమునకు ముఖ్యాధికారులై యున్నారు. ఈదంపతుల నిదర్శనమున దీనికిని దేశహిత మొనర్పగలవా రెందకోకానలసి యున్నారు.

ఒక ఫోటోకేసు తీర్పుచెప్పటము 4-11-15
అలహాబాదు హైకోర్టువారు విలియము ఆను వాన్సింగ్ లుకాబడిన కేసును తీర్పుచెప్పిరి. ఫోటోకేసు వాన్సింగ్ మునుండి యితరు 880 రూపాయల సక్రియముగ తీరిన నే మాతనివై మోపుబడెను. తాను నేరస్థుడైనట్లు మద్దయ ఒక కొనెను. 6 మాసములు కేసు విధింపబడెను.
సర్ హార్మన్ బట్ల ఆరీటుగారి కుమారుని పెండ్లి:— చెన్నై ప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహకసభలో సభ్యులుగా నున్న సర్ హార్మన్ బట్లగారి కుమారుడగు ఫిలిప్ బ్రూస్ ఆర్మన్ ఐ. సి ఎస్. గారికిని నుప్రసిద్ధచరిత్రకారుడగు జీమెనుగారి కుమార్తె కును ఈనెల 4-వ తేదీని సింబాలో వివాహము జరిగినది. సర్ ఎడ్వర్డు మెక్ కాగనుదంపతులు వారిమందిరమున నూతన దర్బు లకు వింతుచేసిరి.
అయోధ్యలో హిలాఖండపు ఇనుపదారి ఉద్యోగుల ఏక్రిల్ నెలలో హాగ్గాంగు నుండి వంశభక్త గోర్యు నకు రోజుకు 3౦౦౦౦ వంతున యాత్రికుల నురక్షిత గోషానినంగులకు ప్రయోగపదారివారు కొనియాడు హిందూదేశ విశ్రమండలివారు నెండుజాను వెద్యసాహా సంఘమువారును విలువగు సహాయ మొనర్చిరి.
శ్రీబార్ణి గాజుగారికి ప్రమాదము:—శ్రీ బార్ణి చక్ర గారికి కలిగిన ప్రమాదమును గూర్చి బంగారాబాద్ వారికిని ప్రజలకును కలిగిన సానుభూతినిగూర్చి ఈనెల తేదీని బంగారాబాద్ గవర్నరుగారు ఇండియా మంత్రిగారికి తుం వార్త నంపిరి శ్రీవారు నురక్షితముగ రాజమందిరమున చేరిరి. ఆరోగ్యము కలుగుచున్నది. శ్రీవారు మీకు వందలములకు తెలుపవలెనని వారు నియమించిన ఇండియా మంత్రిగారు మరల తిరిగి వార్త నంపిరి.
ప్రొచిలో జరుగు మహమ్మదీయవిద్యనభి:—ఈ కేరటికోజున (6-11-15) జరుగును. అలహాబాదులో వారి రమీయల్లాఖానుగా రుబుకు హైదరాబాదు, నవాబును జలంబుజంగుగా రభ్యుత్తర కహింతుకు. నిన్నును వీరు ప్రోద వచ్చిరి. శ్రీ గవర్నరుగారి హితోపదేశమును నరల్లాఖానుగారు వారిమిత్రులును పాటించలేదు. వారు విశ్రాంతిగా పూరితులై యున్నారు. శాసనసభలో సభ్యులగు గుస్టో వీరు నామములను బొంబాయిలోని మహమ్మదీయ ants లును కూడ నిసభకు వెల్లిమి వివాకరించిరి. ప్రభుత్వ 100 గులు గూడ యాహ్వానములను తిరస్కరించి తెలియుచు.
పితాపురమురాజుగారి విరాళములు:—శ్రీ పీట ము రాజుగారు చెన్నై పురముద్దరిక్కిలక్షరూప్యములను నిర్మి తువారత చెన్నై పుర యానువతి) కావోమణము నిమిత్తము నెలనెలకు గు ౩౦౦౦ ల నిచ్చుచున్నారు. ఇప్పుడు యుద్ధ రంగమునందలి వ్యాధివాధితులకును డెన్లు తగిలినవారికిని సహ యోధులుగా నాటులనెండు అంబులెత్తులకు గు ౩౦,౦౦౦ విరాళము నొసగిరి. ఈ అంబులెత్తులను యుద్ధరంగమున పంపుమిత్తము చెన్నై పుర గవర్నరుగారు మిలిటరీయొకాను లతో నుత్తరభక్తియుత్తరమును నెట్టుచున్నారు.
కొనదగిన వార్షిక సంచిక
సెన్సరు కంపెనీవారి క్రిసనును వార్షికసంచిక 1౩౫) పేజీలుగలది 25-11-15 వ తేదీనాటికి సిద్ధమగును. నెల గు (0-5-0) ఎరిమిది అణాలు మాత్రమే. ఈసంచికలు చెన్నై పుర నకాంబుల్స్లో లోనున్న సెన్సరు కంపెనీలోను ఇతర కోల్లెలున్న వారి కంపెనీలలోను వాల్పు ప్రకముల సీసోలలోను హిగిన్ బానము కంపెనీలోను కూడ వారుకు
మీరు ఈగ్రంథమునకు అడ్వాన్సు పో దారలలో చేరదలచినచో రుసుమేనియును లేదు. 8 అణాల తరాలవిల్లలు పంపిన చాలును మీకు పుస్తకము టరాలచాన్సి అక్కుర లేకుండగనే పంప బడును. 25-11-15 వ తేదీకి సిద్ధమగును.
అంగరును దీనిమాటయే చెప్పుకొనుచున్నా రు. సెన్సరుకంపెనీ వారి వార్షికసంచిక 25-11-15 వ తేదీకి సిద్ధమగును. నెల 8 అణాలు మాత్రమే. టరాలవిల్లలు పంపవలెను. దీనిని ముఖ్యులుగా కొనము.

బరోపా మహా సంగ్రామము

గ్రీనురాజ్యాంగసభలో వెనిజలనుగారు నెగ్గుట.

వెనిజలనుగారు గ్రీనురాజ్యాంగసభలో వాదించినట్లు.

విప్రిముందలివారి స్థైర్యమును వరాను ప్రధానమంత్రి బ్రహ్మాంధుగారు వివరించుట.

వార్తానల్లుయొద్దము

పార్లమెంటునిచారణ యనసరముని మోక్షోక్షభవుగారు నుడువుట.

సర్, పి. ఎం. మెనారాగారు కీర్తిశేషులగుట.

సం

గ్రీనురాజ్యాంగసభలో తిరిగివచ్చెను.

లండను నవంబరు 4:— గ్రీనురాజ్యాంగసభలో వెనిజలనుగారు వాదించుటకును నొప్పివలనను బాధనొందుననియు బోధించుటకును కెట్టి విషయము సంభవించినదియు తెలియుచున్నది. లాన్సులాటు పత్రిక వ్రాసినది. గ్రీనురాజ్యాంగసభలో మంచముమీద నుండుటకు కీర్తిశేషులైన వారిని కారణముగాని చేసలేదు.

ఇటీవలి ప్రకటనము.

లండను నవంబరు 4:— గ్రీనురాజ్యాంగసభలో సరిగా నిర్దురలేదు. నేటిదినమున వారు మునుపటికంటె బాగుగనున్నారని ప్రకటించెను. ముఖ్యమంత్రిగారు నటునిటు తిరుగుచున్నాడు.

సర్ ఇయ్యూ హామిల్టన్ గారు.

లండను నవంబరు 4:— నిన్నటిదినమున జనరలు సర్ హామిల్టన్ గారు ఆల్బర్ట్ పార్క్ రాజ్యాంగసభలో దర్శించిరి.

జర్మనీవారి స్థైర్యమును ముంచివేయుట.

లండను నవంబరు 4:— కోల్ వెస్ట్ హామ్ ధ్వంసమైన పునర్నిర్మాణముల గలవని. ఇందువలన జర్మనీవారి పునర్నిర్మాణమున బ్రిటిష్ వారి యంతర్హామి యొకటి ప్రోత్సహించుటకు ధ్వంసము గావించి రని తెలియుచున్నది.

వైస్రొధనము.

లండను నవంబరు 4:— 1915 సం. జనవరి 2 వ తేదీ ఆదివారమునాడు త్వరలో కావలసిన దను చేయుటకు దైవ ప్రార్థనలను చేయుటలో శ్రీలును పునరులు జూపిన దేశ భక్తి కృత్యములు వెలుగుచున్నవని జనప్రతినిధులు కాంటిన్యూటీ గాను యూరప్ లోనుగల ఆర్మీవిమల్యులను పాపించిరి. ఇందు మరణముగల సమ్యుతింపిరి.

హాల్లేను ప్రభువుగారి ప్రసంగము

లండను నవంబరు 4:— లండనులోనున్న ఆర్థికపాఠశాలలో జరిగిన ప్రభువుగారి ప్రసంగమును పోలీస్ ప్రభువుగారిట్లు చెప్పిరి. జర్మనీవారిలో సమర్థులు యుద్ధ కార్యకర్తలగుటకు పన్ను ఎదుట ప్రతియెత్తును సేర్పరులగు యుద్ధకార్యకర్తలగుటకునే చేయుటలు. ప్రేరేపితమున కార్యకర్తలగుటకు మనజర్మనీవారి కార్యకర్తలగుటతో సమానము. కాని మనవారి మించినవారు మనకు కావలెను.

సాల్విస్టర్ జనరలు.

లండను నవంబరు 4:— కేపుగారు సాల్విస్టర్ జనరలుగ నియమింపబడిరిని ప్రకటించిరి.

యుద్ధసేన.

లండను నవంబరు 4:— యుద్ధసేన ముగియుటకును యుద్ధసేనాపాదములనుగూర్చునుండుటకు పార్లమెంటు ప్రజల సహకారమును కోరవచ్చును నుపపాదించిరి.

సోమెరెస్టుచే కొట్టిబడిన జర్మను నౌక.

లండను నవంబరు 4:— కోల్ వెస్ట్ హామ్-ముమి ఆను జర్మనీవారి నౌక కాలెస్ క్రాస్టు సమీపమున గడమెరైనుచే కొట్టిబడినది. ఈ నౌకలోని నావికులు స్వేదనులో సాల్విస్ట్ బస్సువల్ల చింప బడిరి.

నేత పనివాండు.

లండను, ఆక్టోబరు 4:— లాంకమైగలోని నేతపనివాండు ప్రభు జీతములలో 100 కి గ్రాములను జనవరినెలలో ముందుగానే యిచ్చుటకు బట్టల యంత్రకాలలవారు నిశ్చయించిరి. 2½ లక్షలనుంచి చిక్కు స్థితిలోనున్నారు. యుద్ధమువలన కలిగిన నష్టమున కిది మజరాగా నిచ్చెదరు. ఇదివరకు వర్తక స్థితినిబట్టి యంత్రకాలలవారిట్లు ముజరానిచ్చుటకు నిరాకరించిరి. అందువలన ఆర్మీయంత్రకాలలలోని పనివాండును సమైకజీవితగాన యంత్రకాలలవారు మరల నీవిషయమున నాలోచించవలసివచ్చినది. కాన వారు 1915-16 సంవత్సరము జనవరి నెలనుండియు సంభరించినట్లు 100 వారములవరకును యుద్ధపు మజరానిచ్చుటకు నిశ్చయించిరి.

బెంగుళూరు డెయిలీ పోస్టుపత్రిక

లండను నవంబరు 4:— పార్లమెంటు ప్రజల సభలో ప్రశ్నింపబడగా ఇండియామంత్రి, చేంబర్లెస్ గారిట్లు నుడివిరి. యుద్ధము వచ్చినప్పటి నుండియు మైసూరు సంస్థానమువారు ఆంగ్ల ప్రభుత్వమువారిపట్ల నత్యధికమగు రాజభక్తితో పనిచేయుచుండగ మైసూరు రాజ్యమునందలి శత్రుదేశీయులను గూర్చి వాగ్దాయము మయిగూరు దొరతనమువారి రాజభక్తి నాశనమయి చుండుటకు డెయిలీ పోస్టు పత్రికయొక వ్యాసమును ప్రకటించినందున రెసిడెంట్ గారు దీనివాపరలిన వారైరి. హిందూదేశపు ఆంగ్ల దొరతనమువారి గౌరవమును సమర్థించుటయు కాపాడుటయును సంస్థానాధిపతులనిధి యని మనముకోరుచున్నాము గాన సంస్థానాధిపతుల గౌరవమును కాపాడుటకూడ మనవిధియై యున్నది.

జర్మనీదేశపు ముట్టడి.

లండను నవంబరు 4:— పార్లమెంటు ప్రభువులసభలో చాన్సెలర్ బ్రహ్మపుత్రుగారు, “విదేశకార్యాలయమువారి యాటంకములవలన జర్మనీ దేశపు ముట్టడి సమర్థముగ లేదని నుడివిరి. నా కాదశయము చేయుకార్యముచే విదేశకార్యాలయమువారి రెన్నడు నభ్యంతరము కలిగియుటలేదు. జర్మనీదేశమునుండి వినరతులనుగూడ ఎగురుతి కార్యముండ మామటయే దొరతనమువారి యుద్దేశ్యము. ఈ ముట్టడివలన జర్మనీవారి ఎగురుతులు 100 కి 95 వంతులు తగ్గిపోయినవని ఆమెరికావారి లెక్కలవలన తెలియుచున్నది. తటస్థదేశములవారి దిగుమతులు మాత్రము మా మూలముగానే యున్నవి. జర్మనీకి పంపబడు సరకులలో వారికి బలకరమగు సరుకుల నెంతమాత్రమును పోనీయగూడనియే ఆంగ్లదేశ ప్రభుత్వమువారు నిశ్చయించిరి. తటస్థుల దిగుమతులు హెచ్చించుటకు సత్వముగాదు అది వెలకునున్నట్లేయున్నది. 1-5-15 వ తేదీనుండి జర్మనీవారు దొంగతనముగ కొనిపోయిన ప్రత్తికప్పు వారి కేదేశమునుండియు ప్రత్తి పంపబడలేదు. ఇప్పుడు జర్మనీలో ప్రత్తిపాటు ఎత్తు 19 పెనులు ధరగానున్నది. చమురులు మాంసము, పంటలు మున్నగు సన్నిపరకులకును ధరలు పెరిగినవిగాన మట్టికి సమగ్రము ముగా సాగలేదనుట సత్వముగాదు.

నిర్బంధ సైనికసేవ.

యూజిలొందువారి యభిప్రాయము.

లండను, నవంబరు 4:— వెల్లింగ్టన్ మరకు నిర్బంధ సైనిక సేవ యనావశ్యకము. ప్రజలు తమంత తా మంతవిశేషముగ సైన్యమున జీరకయన్నచో దొరతనమువారు నిర్బంధము నుపయోగించుటకు వెలదీయరు అని యభ్యయంత్రుగారు ప్రసంగింపుచు జెప్పిరి.

25 కోట్ల నడుగుట.

లండను, నవంబరు 4:— యుద్ధ కృత్యముల నిమిత్తము 25 కోట్ల పానుల విప్పించవలెనని యందువారమున ఆస్కీయకు మంత్రిగా రిడిగెదరు.

యుద్ధవిషయములను ముఖ్యమంత్రిగారు చూడుట.

లండను నవంబరు 4:— నేటి సాయంత్రమున పార్లమెంటు ప్రభువులసభ, జరిగినది. సభకు చాలతక్కువమందిరచ్చిరి. ప్రస్తుత స్థితి నాలోచించుటకు ప్రీవీకౌన్సిలు వారి సందర్శన సమావేశము చేయవలసిన యనసరము కలిగినది. గ్రీనురాజ్యాంగసభలో నూచింపవలెనని నెంటు డేవిడు ప్రభువుగారు నూచించిరి. నాకా యుద్ధమునకును నేనా యుద్ధమునకును పోనికరములు గాని వార్తలను గూడ ప్రభుత్వోద్యోగులు మరుగుపరచకుండ చేయుటకు మన మేమి చేయవలెను? లేఖా విమర్శకులు మందప్రజ్ఞులుగా నున్నారనుటలో నేను కూడ నెల్లొరను ప్రభువుగారితో నేకీ భవించుచున్నానని మోక్షోక్షభవుగారు నుడివిరి. ప్రీవీకౌన్సిలు సభను సమావేశముచేయుటకు సాంకేతికములగు నాశ్లేషణలు కొన్ని గలవు. మోక్షోక్షభవుగారు నూచించునట్లు పార్లమెంటువారు ప్రశ్నింపగోరనచో డాక్టర్ లెన్యూ రంగమునందును ఇతర రంగములందును జరుగువిషయములను వెల్లడించుటకు దొరతనము వారిన్నటికిని వెలదీయరు లేఖావిమర్శకు మత్యరసరమని ఒక మాటయగుచు నుడివిరి. జిజ్ఞాసిని మరుగుపరచుట కెట్టి ప్రయత్నములు లేవని ప్రభువుగారు నుడివిరి.

మరణము.

లండను నవంబరు 4:— సర్ రాబర్టు లెయిడ్ లాగారు చనిపోయినని తెలియరచ్చినది.

ప్రాన్సు

పారిసు గవర్నరు.

లండను, నవంబరు 4:— పారిసు, జనరలు మనూరీ గారు పారిసు గవర్నరుగ నియమింపబడిరి.

ప్రాన్సులో యుద్ధవిషయములు.

లండను, నవంబరు 4:— పారిసు పత్రికయరంగమున వెలువరించినదేనియు శీఘ్ర ప్రకటించిరి.

ఫిరంగి యుద్ధములు.

లండను నవంబరు 4:— పారిసు సోమీ తుత్తరముననున్న జర్మనీవారు మండుగులను తయారుచేయు కర్మాగారములను ప్రెంచివారు ధ్వంసము చేసిరి. బూవెనీసు ప్రాంతమున కందకముల ఫిరంగులతోను, పెద్ద ఫిరంగులతోను తీరముగ యుద్ధము జరిగెను. సాంపెలో మాస్సిజెన్ సమాధమున ముందుగ విషవాయుపురతము లగు గుండ్రుల బ్రయోగించి జర్మనీవారు మైదీరి. కాని వారు నెం 19 వ పర్వతముమీద ముందుభాగమున నున్న కొన్ని కందకములను మాత్రమే చేరగలిగిరి. ప్రతి స్థలమునను నష్టము విశేషముగ గలిగి వెలకట్టబోవలసిన వారైరి. వాస్తవమునందు వయోర్న ప్రాంతమున నున్న జర్మనీవారి కట్టడములవై ప్రెంచివారు ఫిరంగుల బాతుజేసిరి, అని ప్రకటించబడెను.

సాంపెలో ఫిరంగుల ప్రయోగము.

లండను నవంబరు 4:— వెల్లింగ్టన్ సాంపెలో ఫిరంగులను బ్రయోగించి నపుడు జర్మనీ వారి కొకప్పుడు మిక్కిలి తొందరకలిగెను. జర్మనీవారి ఫిరంగిదళమును కొల్లులగమున రెండవ వరుసనుండి వెనుకకుబోవుటకు సిద్ధముగనుండిరి. ఆప్పు డేకారణముననో ఫిరంగుల ప్రయోగముగి పోయెను. మరిరెండు గంటలు ఫిరంగుల ప్రయోగము జరిగినచో, నాశనదేశమునందు జర్మనీవారు పూర్తిగనోడింప బడియుండెను, అని జర్మనీవారి మైదీరకులవలన తెలియుచున్నది. రైట్ బ్రిష్ టైప్రి డెండి వ్రాయుచున్నది.

పరాసుదేశముందలి యుద్ధము.

లండను నవంబరు 4:— పారిసు ఆల్బ్రియన్ గారు తీరముకు చేతిగోళముల పోరు జరిగినది పరాసు వైనిటలు తీరముగ పారి సాంపెలో జర్మను లాక్రమించిన బెస్సీపాలమును మరల వశపరుచుకొనిరి. శత్రువులు ద్రావకాన్నిని ప్రయోగించి తలపడిననుగూడ పరాసువారు విజయములైరి. పరాసువారి సేనలు సలానికాలో దిగుచునేయున్నవి.

గోధుమత యశుమత-1-4-1915 మొదలు 30-9-1
ఆభివృద్ధి ఆచారములను కొరతమునకును స్వయముగా 50944
టన్నుల గోధుమలను రవానాచేసిరి, ఈ సమయమున 683000
ల. ఈ సమయము 507200 టన్నులు ప్రత్యేకముగా బ్రిటీషువర్త
కును 144000 టన్నులు జర్మనీకును 1209 టన్నులు ముంబై
కును 5600 టన్నులు హాలంకును 5000 టన్నులు స్ట్రోగో
కును పంపబడినవి. ప్రజల రవానాచేసిన సమయము 115200 టన్ను
లు దీనిలోను 1500000 ల. దీనిలో 93000 టన్నులు బ్రి
టీషువర్తులకు 12700 టన్నులు ఫ్రాన్సుదేశమునకు 8100
టన్నులు తేలుకోలనకిది బిలిక 1400 టన్నులును ముంబైకు
నిదెను-బనారేను స్టాండ్సు-హంకాంగు-కూప్పల ప్రెకా-దేహ
లు-ఆసియాటిక్ టర్కీ-పెరసుమిద్రపురేవులు మున్నగునెవ
లకు పంపబడినవి. 1914-న సురత్సరములలోని ఎరువు
00-కి 38 వంతులు తక్కువగును 1914 సురత్సరము
లగురుకులకన్న 100-కి 38 వంతులు హెచ్చుగను ఈ
వంతు ఎగుమతులు జరిగినవి.

THE GREAT WAR.

M. Venezelos Defeats the Greek Government.

NEXT MOVE WITH THE KING.

M. Briand on the Allies' Solidarity.

THE DARDANELLES QUESTION.

LORD MORLEY SUGGESTS PARLIAMENTARY ENQUIRY.

DEATH OF SIR P. M. MEHTA

[Reuter's Agency.]

Death of Sir P. M. Mehta.

BOMBAY, November 5
Sir Pherozesha Mehta died this noon from heart and lung disease at the age of 78

GREECE.

Venezelos Defeats the Cabinet.

The Next Move is With the King.

LONDON, November 4
In the Chamber to-day M. Venezelos defeated by thirty three votes on military proposals and created a Cabinet crisis. M. Venezelos pointed out that the next move was with the King. The Cabinet then resigned.

Dissolution of Parliament Expected

It is expected that the crisis will result in the dissolution of Parliament with the same Cabinet in power. The Cabinet for war may change hands.

GREAT BRITAIN.

Hiding Things From the People.

BRITISH CENSORS DENOUNCED.

Convocation of Privy Council Demanded.

LONDON, November 4
House of Lords this evening discussed the responsibility of the Cabinet. The attendance was small. Lord Curzon asked the Government to advise His Majesty on a meeting of the Privy Council to consider the present position. Lord Morley asked what steps were taken to prevent official interference with the publication of intelligence unless it was calculated to aid Naval or Military operations. He agreed with Curzon's denunciation of the stupidity of the

Crews in the technical difficulties of the Privy Council. Referring to Lord Morley's motion of the Privy Council, a parliamentary enquiry was made by Lord Curzon. He said that the enquiry into the anarchy or other things were ever thought of or desirable. The Government would not permit it. Mr. Buckmaster, he said, declared that and vigilant censorship was imperative. He said that there had been any attempt to conceal the situation.

Blockade of Germany.

Most Effectively Carried Out.

LONDON, November 3
In the House of Commons replying to Lord Charles Russell who declared that the blockade of Germany was ineffective owing to the interference of the Foreign Office, Lord Robert Cecil said that it was utterly untrue that the Foreign Office had interfered with the action of the fleet. The Government's object was to destroy the export trade of Germany altogether. The result of blockade according to the American figures was that ninety-six per cent of the exports of Germany had been stopped. While exports of neutrals remained unchanged. With regard to the imports, Lord Robert Cecil said that the Government's object had been to stop anything which contributed to Germany's strength. It was untrue that the imports of neutrals had increased. On the contrary they were now broadly speaking normal. He quoted the instance of cotton and said that since the 1st of May no cotton had gone to Germany except by smuggling. The price of cotton in London was now nineteen pence per pound. All reports showed the great success of the blockade and the rise in prices of commodities like oil, meat and

Nature of the King's Injury.

LONDON, November 4
The "Lancet" is authoritatively informed that King George received a severe shock and suffered from much rising and pain but there is no evidence of visceral lesion or fracture. Although the King is still in bed this solely due to muscular stiffness.

The Mill Operatives.

War Bonus to be Given in January

LONDON, November 4
The Lancashire Cotton manufacturers have decided to give the wages of weavers by five percent in January. Quarter of Million people are affected. The advance war bonus which the employers formerly refused to give of the state of trade. The operatives then organised strikes in individual mills and this

led employees to reconsider the position. They to-day decided to grant the war bonus at the beginning of January next till thirteen week after peace.

Latest Bulletin.

LONDON, November 4
His Majesty passed a somewhat disturbed night, but is better to-day and can move about with less discomfort.

A Vote for 250 Million Sterling.

LONDON, November 4
Mr. Asquith next week will ask for a credit vote of 250 Millions Sterling.

The 'Bangalore Daily Post'

Question in the Commons.

LONDON, November 4
COMMONS.—In reply to a question regarding the stopping of the publication of the "Bangalore Daily Post" Mr. Chamberlain said: "I understand that the reason for revocation of the Resident's permission to publish was that in an article dealing with the enemy subjects in Mysore it cast aspersions on the loyalty and good faith of the Durbar of Mysore which has given striking evidence of loyalty during the war. We expect the Ruling Chiefs to uphold and protect the dignity of the Government of India within their jurisdiction and we owe them reciprocal protection when the occasion arises."

Military Service Bill.

LONDON, November 4
In the Commons Mr. Tennant formally introduced the Bill for the prolongation of military service during the war.

Day of Intercession.

Archbishops' Proposal.

LONDON, November 4
The Archbishops of Canterbury and York propose that Sunday, 2nd January, 1916, shall be set apart in the churches for a solemn intercession to the Almighty, and a thankful recognition of the devotion of the country's manhood and womanhood. The King endorses the proposal.

Lord Haldane at the School of Economics.

The Game between Britain and Germany.

LONDON, November 4
In the presidential address at the London School of Economics, Lord Haldane said that only a good General Staff could hope to play chess successfully against such a General Staff as Germany possessed. As regards quantity, our General Staff could match the Germans, but we wanted more.

The Solicitor-General.

LONDON, October 4
It is officially announced that Mr. Cave has been appointed Solicitor General.

Sir Ian Hamilton.

LAHORE, November 4
LONDON, November 3rd.—General Sir Ian Hamilton visited Queen Alexandra yesterday.—"C. and M. Gazette" cable

Death of Sir Robert Laidlaw.

LONDON, November 4
The death of Sir Robert Laidlaw is announced.

Two Towns Captured in Cameroons.

LONDON, November 4
The Press Bureau announces that the Nigerian Government communicates the British occupied Bamenda on the 22nd October and Banyo on the 24th. Both the places are in the Cameroons. In the fight at Bandys three Germans and twenty-five native soldiers were killed. The British force lost four native soldiers killed and nine wounded.

SERBIA.

Allies Check Bulgarian Advance.

Serbian Assume the Offensive.

LONDON, November 4
Reuter's correspondent telegraphs from Salonika that the entire region occupied by the Allies has

TELEGRAMS.

been cleared of the Bulgarians. The progress of the Bulgarians through the Izvor Pass has apparently been checked, but northwards the Bulgarians have captured the Kechanik Pass. The Bulgarian advance has arrived on the Tetovo front. The Serbians have assumed the offensive in the direction of Vranja.

Bulgarians Repulsed.

French Progress.

LONDON, November 3.
PARIS.—A communique regarding the Near East says that the Bulgarians have again been easily repulsed at Krivolak. We progressed somewhat in the Strumitsa region.

British Hospital Units in Serbia.

Taken Prisoners by Germans.

LONDON, November 3.
The Serbian Relief Fund is informed by the Foreign Office that probably six British hospital units, numbering two hundred individuals, have been taken prisoners by the Germans in Serbia.

FRANCE.

Important Speech by the Premier.

Solidarity of the Allies.

LONDON, November 4.
PARIS.—Speaking in the Chamber, M. Briand said:—"We have come to a complete agreement with the British Government regarding military operations in the Balkans. France and her allies will not abandon a heroic nation whose resistance fills the world with admiration." This pronouncement was made in the course of a ministerial statement of policy in which M. Briand said that Government had been formed in the image of the nation (sic). This had been accomplished in perfectly complete unity in the face of the enemy. The Government was resolved to wage war to victory, which meant to expell the enemy from the invaded territories, including those which had been suffering from invasion for years, and to ensure lasting peace. The solidarity of the allies became daily closer. They were determined to achieve closer co-ordination of efforts by more frequent relations. M. Briand mentioned that the censorship would be revised. He concluded:—"Germany's enterprise in the Balkans has proved a failure, and in her efforts elsewhere she is unable to avert defeat."

The Chamber passed a vote of confidence in the Government by 315 votes to one.

LONDON, November 4
PARIS.—M. Briand's speech was a personal triumph and was received with cheers.

Replying subsequently to the Socialist plea that Government should not aim at conquest, M. Briand very eloquently declared that disunion of the French is impossible. "Only complete victory will satisfy us. The day, perhaps distant, may come when the question of peace is raised, but that can only be when France has recovered her lost provinces and Belgium and Serbia have recovered their independence."

The Champagne Bombardment.

A Critical Moment for Germans.

LAHORE, November 4.
LONDON, November 3rd.—The "Ribe Suftetide" (Denmark) learns from a reliable German military source that there was a most critical moment for the Germans during the bombardment in Champagne in September. The German artillery and infantry were ready to retire from the second line when the bombardment unexpectedly ceased. Another two hours and the German army in that sector would have been totally defeated.—"C. and M. Gazette" cable.

New Governor of Paris.

LONDON, November 4.
PARIS.—General Manoury has been appointed Governor of Paris.

Nothing to Report.

LONDON, November 4.
PARIS.—There is nothing to report on the western front.

General Mahon Inspects British Front

LONDON, November 4
General Mahon has inspected the British front. Beautiful weather is facilitating the movement of troops to the front.

Violent Artillery and Trench Mortar Fighting.

Enemy Loses Heavily.

LONDON, November 4.
PARIS.—A communique says:—"The French wrecked important German mining works north of Somme. Violent artillery and trench mortar fighting has occurred in the section of Beuvrignes. A German attack in Champagne near Massiges, preceded by the usual bombardment with asphyxiating shells failed, the attackers succeeding only in reaching some advanced trenches on hill 199. They were repulsed everywhere else, losing heavily. French artillery in Vosges effectively bombarded the enemy works and trenches in the region of Violin."

Paris Bulletin.

A French Submarine Sunk.

LONDON, November 4
PARIS.—An Official Statement says that the French Submarine "Turquoise" has been shelled and sunk in the Sea of Marmora. Two Officers and twenty four men have been made prisoners.

Fierce Grenade Fighting.

LONDON, November 4.
PARIS.—The Communique records fierce grenade fighting in Artois. The French

TELEGRAMS.

troops by rapid and vigorous attack in the Champagne regained the ground at Chasse Form where the Germans had gained footing. The French were successful despite desperate resistance supported by sprays of liquid fire.

The French landings at Salonika continue.

RUSSIA.

Successful Russian Assault.
5,000 Austrians and Germans Captured.

LONDON, November 4.

PETROGRAD.—A communique states that the Russians carried two strongly organised heights near Dvinsk, capturing numerous prisoners. They likewise repulsed attacks in the vicinity of Komarovo. The Austrians who had crossed the Putilovka were driven back and pontoons were destroyed.

Fierce fighting has occurred in the Strypa region. The Germans, under cover of heavy fire, rushed the village of Semikovitze. The Russians retaliated, showering shells, and then successfully delivered an assault, capturing five thousand Austrian and German troops who had succeeded in piercing the front.

Struggle for Riga and Dvinsk.
Both Towns no Longer in Danger.

LONDON, November 4.

A telegram from Petrograd says that Colonel Shumsky, a well-known military expert, states that not only are Riga and Dvinsk no longer in danger, but the position of the Germans in this section is unfavourable and more unstable than anywhere else. This explains the recent repeated attacks by General von Buelow's Army, which, with only its centre on the Dvina, is exposed on its flanks at Riga and Dvinsk, where it has failed to reach the river. General von Buelow's Army consists of only 120,000 men, and therefore, a big offensive is out of the question.

Preparing For Winter.

Colonel Shumsky thinks that the enemy everywhere is now preparing to settle down for the winter, and is elaborately fitting trenches with stoves and other protections against the rigors of the winter.

GERMANY.

German Defences in Belgium.
Impressment of Belgian Labour.

LONDON, November 4.

A telegram from Rotterdam states that, owing to the proved vulnerability of the first and second lines of defence, the Germans are now preparing a third line in Belgium, which largely accounts for the labour troubles and heavy sentences on Belgians refusing to work at trench-making, barrack-making and other similar works. The Germans' coercive measures also include fining whole communities.

German Steamer Torpedoed.

LONDON, November 4.

COPENHAGEN.—Wreckage has been found indicating the torpedoing by a British submarine of a small German steamer.

Crew of Submarine Steamer.

LONDON, November 4.

COPENHAGEN.—The crew of the German Steamer "Suomi" submarine off Kariskrona has been landed at Svalborg, Sweden.

Insufficient Food.

LAHORE, November 3.

LONDON, November 3rd.—The "Vorwaerts" states that the Government's food measures are "inadequate to meet the situation." It urges the summoning of the Reichstag and other German Diets. Berlin's first meatless day was a fiasco, every one buying double supplies on the previous day.—"C. and M. Gazette" cable.

German Admissions of Defeat.

LONDON, November 4.

AMSTERDAM.—Important admissions are contained in the Berlin Communique which states that the Germans have evacuated some ground in the Souchez region. It also admits heavy Russian attacks westward of Dvinsk compelling the Germans to withdraw their lines. The armies of Generals Linsingen and Bothmer are still engaged with the Serbians who are still resisting stubbornly on both sides of the Morava river. It is clear that the Serbians have removed all booty from Kragujevatz as the Germans only claim three guns and some war material. The German communique claims some minor successes but says that the Bulgarians in the Isava valley have retreated before superior forces.

ITALY.

THE ITALIAN OFFENSIVE.
Enemy Attacks Repulsed and More Trenches Taken.

LONDON, November 4.

ROME.—A communique says:—The enemy, hurriedly reinforced, repeatedly attempted to arrest our offensive and recapture conquered positions. His attacks were mostly made by night and were very violent, but they were shattered against solid resistance and failed to weaken our offensive. The Italians on Tuesday, after hard fighting, captured more of the innumerable trenches furrowing the rugged Carso plateau.

TURKEY.

British and French Submarines.
Interfering with Turkish Reprovisioning.

LONDON, November 3.

The Communique regarding the Dardanelles says that, despite the protective nets and also mines

TELEGRAMS.

many lines deep, the British and French submarines have passed through the straits and are co-operating in the Sea of Marmora where they are making the movement of Turkish vessels and the reprovisioning of the Turks in the Peninsula by Sea particularly difficult.

Calm in Gallipoli.
Dedeagatch Bombardment.

LONDON, November 4.

Calm has prevailed in Gallipoli during the last fortnight. The Turks appear to have abandoned the idea of renewing costly attacks. There has been greater activity in the sea bombardments at Dedeagatch and also of military establishments in Gallipoli by British Monitors.

UNITED STATES.

French Thanks to the President.

LONDON, November 4.

WASHINGTON.—The French Ambassador has personally thanked President Wilson for his intercession with Germany for the lives of two French nurses.

The Seizure of the "Hocking."

LONDON, November 4.

Mr. Lansing has telegraphed to ascertain Britain's reasons for the seizure of the "Hocking."

NEW ZEALAND.

New Zealand and Conscription.
Premier's Statement.

LONDON, November 4.

WELLINGTON.—The Premier in a speech said they did not want conscription, but if there was a shortage of volunteers, the Government would not hesitate to bring in compulsion.

Horse Racing In N. S. W.
A War Tax.

LONDON, November 3.

SYDNEY.—The Premier introducing the New South Wales budget said that horse racing would be taxed, and he estimated that £75,000 would be received from that source.

AUSTRALIA.

Victorian Race Club's Generous Decision.

LONDON, November 3.

MELBOURNE.—The whole year's profits of the principal Victorian Racing Clubs will be given to the War Relief Funds.

MONTENEGRO.

The Montenegrin Success.

LAHORE, November 4.

LONDON, November 3rd.—The "Matin's" Milan correspondent states that the Montenegrins' success south-east of Visegrad is really important. Four guns and 200 prisoners were taken, and 400 enemy dead were picked up.—"C. and M. Gazette" cable.

CANADA.

Canada's War Expenditure.

LONDON, November 4.

OTTAWA.—Mr. White, Minister of Finance, estimates that Canada's War expenditure in 1916 will amount to fifty millions sterling.

HOLLAND.

A German Submarine Rescued.
By Dutch Boats.

LONDON, November 4.

HAGUE.—A Dutch lifeboat has towed to Terschelling a German submarine which displayed distress signals. Two Dutch destroyers are guarding the submarine at the anchorage and the German crew is remaining on board.

JAPAN.

Japan Accepts China's Assurances.

TOKIO.—A Foreign Office Official expresses the opinion that Japan will accept China's assurances for the safety of the Japanese nationals in the event of disturbances arising from the monarchical movement. The greatest importance is attached in Japan to the possible effects of the movement on South China where the opposition is reported to be the strongest.

A New Battleship Launched.

LONDON, November 4.

TOKIO.—A new battleship of the "Fuso" class has been launched.

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(By Wire.)

***

DELHI.

Secretary of State's Messages.
Reports from the Various Fronts.

DELHI, November 4.

The following telegram, dated the 2nd instant, has been received by H. E. the Viceroy from the Secretary of State:—

The Austro-Germans captured Kragujevatz, a Serbian arsenal 65 miles from Nish. The Bulgarians occupied

TELEGRAMS.

the heights on the Nisava valley, 24 miles east of Nish, and are advancing up the valley from Piro. The French occupy the height round Krivolak on the left bank of the Vardar.

The Russians report intense artillery fire in the region of Jacobstadt and Dvinsk. The enemy assumed the offensive near Styr, northwest of Chortorysk, but were repulsed. In Galicia the Russians captured a village, southwest of Tarnopol.

Sir John French reports:—The enemy heavily bombarded the east of Ypres on the 29th October, but recently the weather has become wet and misty.

The French report continued fighting around Tahure and Champagne. The Germans claim that the summit of Tahure still remains firmly in their hands.

The Italians made fresh progress in Upper Cordevola, and the aviators continue, daring excursions successfully.

The despatch of Sir John French on the offensive at the end of September is published. The position assaulted and carried was exceptionally strong, extending over 6,500 yards, consisting of a double line including works of considerable strength with a net work of trenches and bomb-proof covers. The Indian corps attacked Moulin du Pietre and succeeded admirably, fulfilling the allotted role in holding a large number of the enemy. Fighting continued in rain and mud and often in darkness.

Another Telegram.

The following telegram dated yesterday has been received by H. E. the Viceroy from the Secretary of State:—

The Germans are fighting on the heights east of Kragujevatz. The Bulgarians are advancing westward from Kragujevatz towards Nish. The Austrian offensive is proceeding south east of Visegrad, where the Montenegrin counter-attacks had been repulsed.

The Russians report an unsuccessful German attempt to cross the Dvina in boats above Friedrichstadt. The Russians progressed west of Dvinsk. The enemy attacked on the Styr, 37 miles northeast of Luck, but were driven back towards the swamps and annihilated.

The French forces renewed the attack, but also suffered enormous losses and retired to trenches southwest of Tarnopol.

The Russians successfully attacked the Austrians, and on the Strypa captured 80 officers and 3,500 men.

The French report heavy fighting in sector Neuville Saint Vaast, south of Somme.

The Italian offensive continues, the troops renewing stubborn attacks along the Isonzo front under incessant rain, capturing fortified positions near Piava and on Podgora heights and bursting through the very strong fourth line of the enemy trenches. The Italians also progressed on the south-east of the Carso plateau.

The Wheat Exports.

DELHI, November 4.

According to the returns published by the Department of Statistics the exports of wheat during the six months April to September 1915 on Government account amounted to 5,33,400 tons valued at Rs. 68,900,000 of which 5,07,200 tons were shipped to the United Kingdom, 14,400 tons to the Gibraltar 1200 tons to Malta, 5600 tons to Holland and 5000 tons to Australia. The shipments on private account during the same period amounted to 1,15,200 tons valued at Rs. 15,000,000 of which 99,000 tons were exported to the United Kingdom, 12,700 tons to France, 3100 tons to Cape Colony and the remainder (1400 tons) to Maskat, Aden, Bahrein Hongkong, East Africa, Natal, Turkey, Asiatic Red Sea Ports and to other countries. The exports for the six months this year are 33 per cent in excess of those of last year and 33 per cent below those of 1913.

Sir Ali Imam.

Appointed Vice-President of Council.

DELHI, November 4.

Sir Ali Imam has been appointed Vice-President of the Imperial Legislative Council in succession to Sir Harcourt Butler.

CALCUTTA.

A Dacoity in Cooch Behar.

CALCUTTA, November 4.

A dacoity has recently been committed in the house of Mahomed Chowdhury a landholder and money lender of Cooch Behar. It is reported that some twenty men entered his house by force, and after seriously assaulting the inmates decamped with cash and jewellery valued at Rs. 20,000.

Accident to the King.

Bengal Governor's Telegram.

CALCUTTA, November 4.

The following telegram was sent to the Secretary of State by the Governor of Bengal on the 1st instant:—On behalf of the Government and people of Bengal I would like to express great concern with which we have read the news of the accident to His Imperial Majesty. It is with relief that we have since learnt His Imperial Majesty, is making good progress. We fervently pray for his speedy restoration to health.

The Secretary of State has replied as follows:—The King commands me to thank you for your message. His Majesty has arrived home safely and is progressing favourably.

An Arya Samajist Bound Over.
Appeal Dismissed.

CALCUTTA, November 4.

At the High Court to-day Justices Greaves and Wamsley disposed of the rule obtained by Sital Prasad, Secretary of Monghyr Arya Samaj, who had been bound down by the District Magistrate of Monghyr to execute a bond of Rs. 2,000 to be of good behaviour for one year with two sureties of Rs. 1,000 each under Section 108 (B) of the Criminal Procedure Code, for distributing a leaflet called "Apna Sanathan Dharmo Pachane" (know your own true religion). It was alleged that the leaflet contained

TELEGRAMS.

passages calculated to create illfeeling between Hindus and Mahomedans. The Magistrate found that the contents of the leaflet of which the petitioner was the author and publisher were of a nature which was punishable under Section 153 (a) of the India Penal Code. Their Lordships were of opinion that it contained passages which were likely to promote feelings of enmity or hatred towards members of the Mahomedan religion. Their Lordships were also of opinion that the order made by the District Magistrate was right and proper.

SOUTH INDIA.

The Coonoor Abduction Case.

COONOOR, November 4.

The Coonoor sensational case of alleged abduction of Marie Reilly against A. Rungaswamy Goundan and Mrs. Newman resumed hearing this afternoon before Mr. J. Gray, First Class Magistrate. Mr. S. J. Gonsalves at the start pointed out that the Court should not attach any importance to the statement of Violet Reilly who was an accused person. The case against her was not disposed and quoted a case reported in the Bombay Law Report.

Violet Reilly Must not be Believed.

Mr. N. S. Ramaswamy Iyengar in a lengthy speech covering over three hours at the start pointed out that this case had excited an undue interest throughout India. As such the decision of the Court was watched with great interest. Since Mr. Gonsalves had kept the ball rolling regarding the admissibility of Violet Reilly's evidence a point which he wished to refer at the close of his speech he would deal with it at the outset. Violet Reilly was arrested and the only person who could discharge her was the Magistrate. The case against her had entirely gone out of the police hands and instead of it an extraordinary procedure was adopted by the police in having taken her before the District Magistrate, putting her on her oath and after taking her statement kept her up in private surveillance. This was not the only instance in which the police exercised extra vigilance in this case. This particular case was investigated by the District Superintendent of Police who as stated in his deposition had formed a bad opinion against the accused from last year and he had at the preliminary stages of the enquiry consulted the District Magistrate. If this fact had been elicited at an early stage of the enquiry the accused's counsel would have taken steps to move the High Court to get this case transferred entirely from this District. Counsel next criticised strongly the methods of the prosecution and that every available record that would have thrown some light on the defence portion of the case was purposely withheld and he instanced this by Sub-Inspector Subbrayahar's conduct who took a cover with a letter along with other papers from Mrs. Newman's house, exhibited all papers purposely, kept back this cover and even it was supposed several portions of this letter contained important passages from Marie Reilly addressed to one Rungan had been immersed with ink. Who was this another Rungan who was alleged to have committed the serious offence and not the second accused?

Another important document that the police withheld was a letter of Miss Marie Reilly's to her friend Miss Delciset at Madras while the former had been to Connemara Cottage. The Police had deputed a special Inspector to Madras to oppose the bail application and he could have seen Miss Delciset and procured this document which would have proved that Marie Reilly left her house at her own accord owing to the ill-treatment of her sister and the bullying of her brother. Mr. Ramaswamy Iyengar severely commented on the prosecution in having let the principle person who was Violet Reilly in having abducted Marie Reilly and arrested merely the agents. Even this was not the only singular instance. There was ample proof to show that the method employed by the police in this particular case went much to question even the liberty of a law-abiding resident. For A. Rungaswamy was arrested at night, kept in the police lock-up the whole night and was produced before the Sub-Magistrate at his house at 11 in the night. Even when the case against the accused began the charge sheet was put in on the day of the trial and immediately the accused without any previous intimation was confronted with two serious offences at the start. Finding these were not sufficient evidence, they added rape and the counsel cited a number of English cases to show that at the start of an enquiry of a case of rape the offence of rape should be mentioned in the original complaint. In this particular case rape was added at a later stage.

Mr. Ramaswamy Iyengar discussed at length the evidence recorded and pointed out the glaring contradictory statements of each witness who hopelessly contradicted in all material points and even most of the prosecution witnesses were drawn from the menial classes to whose depositions much weight could not be attached. Mr. Ramaswamy Iyengar thanked the Magistrate for the careful recording of evidence and Mr. S. A. Walker, the Police Prosecutor for the straightforward manner he conducted the prosecution. That was the only solvent feature of the case while quite the reverse was the part played by the prosecution specially that played by the Sub-Inspector. Counsel went on to say that the principal basis of the English Law was that an accused person was considered innocent until charge had been proved but in this particular case, Mr. Loveluck, while the accused was in the lock-up wanted him to prove his innocence, and then undertook if he did this he would release him. Mr. Ramaswamy Iyengar thought this was a most striking part of the role played by the Police and also that of Mr. Loveluck, the District Superintendent of Police cycling down to Mettupalaiyam and then travelling in a third class compartment to Coimbatore to oppose the bail application. Mr. Ramaswamy Iyengar was of opinion that if Mr. Tottenham, the Assistant Superintendent of Police had been entrusted with the preliminary investigation the missing letter and document incidents which threw a glare on the prosecution would never have happened.

His Honour promised to pass orders on Friday the 12th instant at 2 p. m.

BOMBAY.

Poona Moslems not Inviting Moslem League.

POONA, November 4.

It is understood that the statement that the Mahomedans of Poona are making efforts to invite the All India Moslem League to Poona is without any foundation.

The Italian King's Birthday.

BOMBAY, November 5.

11th November being the birthday of the King of Italy the Italian community in Bombay will assemble at dinner party that evening.

The Broach Moslem Educational Conference.

BOMBAY, November 5.

The Broach Moslem Educational Conference meets formally to-morrow Mr. Hamidullah Khan, Bar-at-Law, Allahabad, better known as Nawab Sar Buland Jung of Hyderabad will preside. He arrived at Broach yesterday and was given a warm welcome.

Commenting on the Conference the "Bombay Chronicle" writes:—It is to be regretted that the advice given by His Excellency was not followed by Mr. Nasrullah Khan and his friends who are now engaged in an enterprise which is pregnant with the germs of disunion. It is worthy of note, however, that all the elected representatives of the Mahomedan community in the Council as well as all leading Mahomedans of Bombay will be absent from the Conference on Saturday. We understand that the Hon'ble Sir Ibrahim Rahimtoolah, Hon'ble Sirdar Syed Ali Edross, Hon'ble Maulvi Ruffadin Ahmed and Hon'ble Haji Suleman, Abdul Wahab have all declined to join the Conference. Even the Hon'ble Sir Fazulbhoy Currimbhoy, who it was reported would open the Conference has since excused himself from attendance. The Commissioner of the Northern Division the Collector of Broach and the Director of Public Instruction have all refused invitations to attend.

The Aryan Brotherhood.

The President's Speech.

BOMBAY, November 4.

Sir R. G. Bhandarkar in the course of his speech at the Aryan Brotherhood Conference said:—The germs of the caste system existed among the nations of the West. There were no inter marriages between the Patricians and the Plebeians of Ancient Rome for a long time and there were traces even amongst the Greeks, Germans and Russians of the same prohibition and of not eating together.

The Mighty Banian Tree of Caste.

But these traces disappeared in the course of time among those nations, while they have had a luxuriant growth in India until they have developed into a mighty and extensive banian tree casting the dark shadow of its branches over every province, city and village of India, and what is the reason? This is what M. Senart, a French scholar who has written an essay on "Caste" says on the subject: The growth of strong political and national feelings constantly tended in the west to weaken and at last succeeded in removing these (caste) restrictions. He suggests that the absence of such feelings in India may be one reason why the disabilities have not also there been gradually softened away. "Softened away" indeed! There is no talk here of caste restrictions softening away; they have instead hardened into a rock in a manner to challenge the skill and power of the greatest athlete among us to break it. Not only have political and national feelings not grown among us but whatever rudiments of those feelings existed at and before the time of Buddha have on the contrary softened away and now there is no trace of them.

English Education and European Ideas.

But we have received an English education, and European ideas have been grafted on our minds and we are filled with new national aspirations. As a result of the terrible war that is now being waged in Europe there is a hope that some of these aspirations will be realized and the aim of the British Government will be, as the Viceroy has recently declared, to make India a friend of the Empire, and not a trusted dependent. To become the friend of the Empire, India must be one and one-hearted and this can only be effected by the obliteration of caste distinctions among the Hindus and a good understanding between them and the Mahomedans. Our efforts therefore must now be directed towards achieving such a result.

But during all this time that I have been speaking of, was there no gifted soul to stem the torrent of the caste formation? There are and I may say, there were. Buddha taught the doctrine that all the four castes were equally pure and denied the claim of the Brahmanas to a superiority in this respect over the rest. It is stated that while he was staying at Sravasti, the Brahmanas deputed a learned young man of the name of Assalayana (Asvalayana) to discuss the question with him. The questions that were put to him by Buddha were whether there was any difference between the Brahmanas and the other castes as to the manner in which persons belonging to them were conceived and developed in their mother's womb and afterwards were born; whether their moral liabilities and the consequences of the violation of what is right and proper were different i. e., whether a Sudra murderer was more sinful than a Brahmana murderer, whether heaven was the reward of a virtuous Brahmana only and not of a virtuous Sudra and so on. Asvalayana did not recognize any difference. At last Buddha declared that the superiority claimed by the Brahmanas was a heresy propounded by some Rishis in consequence of which they lost their spiritual power. And Buddha admitted to his spiritual dispensation, members of all castes even Chandalas and scavengers. The Brahmanic dispensation was open to the three higher castes only, through there was a difference even here and the Sudras were excluded. The Sudras are declared not to be qualified for the study of the Vedanta, to attain Moksha or eternal bliss and the way open to them was to discharge their duty of service to the higher castes faithfully and thus be born in future life as Vaisya, Kshatriya or Brahmana when alone they could study the Vedanta and be emancipated. But Buddha was a religious reformer and not a social or political reformer and therefore he stopped after admitting all castes to the benefit of the system of redemption and did not impose upon his followers the duty of neglecting their castes in social relations and thus practically giving it up.

Vaishnavism.

Similarly Vaishnavism was a religious reform intended to supersede the old sacrificial religion and even the Upanishad religion of contemplation. But Bhagavat Vasudeva in the Bhagavatgita and all his subsequent followers confined themselves to admitting all castes to the new dispensation of Bhakti or love and Karma, or the performance of right actions and did not run down castes and such or preach its abandonment though the Vaishnavas of the later times such as Ramananda as his followers Raedas the currier, Kabir, the Mahomedan weaver, etc., neglected it very perceptibly in their ordinary relations.

Wanted Social Federation.

Sir. R. Bhandarkar concluding said:—Here in India, however, we have already got a central authority to which all our provincial nationalities will be subject. Under the guidance of this central authority and in virtue of the policy hitherto pursued and to be pursued by it in future our provincial nationalities will combine together for the promotion of Indian interests as opposed to provincial interest and an Indian nationality subordinating to itself, the provincial nationalities will grow up. The Indian National Congress and the other National Conferences as well as the Supreme and Provincial Legislative Councils have already given birth to a feeling of Indian nationality. Things are everywhere tending towards provincial autonomies, controlled and regulated by a supreme power exercising sway over the whole of India. In Social matters also our aim must be the same, and we should seek provincial reform regulated and controlled by the necessities of a general Indian Social Reform. Confederation here as well as in politics should be our aim. Lastly, whatever we are able to accomplish in the matter of Social Reform and even supposing that we do not succeed at all we should impress upon our minds the idea that we have a duty to perform towards our province and our country and endeavour to discharge it without regard, in the words of the Bhagavadgita to the resulting fruit i. e. not being depressed by failure or elated by success into a blind over-confidence and carelessness.

UNITE PROVINCES.

The U. P. Educational Conference.

Not a Hindu Affair.

LUCKNOW, November 4.

The work for special Educational Conference is proceeding satisfactorily. The Conference is not a Hindu affair as represented in certain quarters. It is a provincial Conference in which the Hindus and Mahomedans will co-operate to the fullest extent of their opportunities to urge before the attention of the Government their common demands. The Raja of Mahomedabad was the first requested if he would be the Chairman of the Reception Committee. As the Raja Sahab was engaged otherwise he could not consent but is elected as Vice-Chairman and there are several other Mahomedan gentlemen of light and leading included among the Secretaries and Members of the Executive Committee.

A Bombardier Charged with Forgery.

Six Month's Imprisonment.

ALLAHABAD, November 4.

At the Allahabad High Court sessions to-day Bombardier Williams was charged under Sections 467 and 471, with having used a forged document as genuine and having dishonestly drawn Rs. 360 from the Jhansi Treasury. He pleaded guilty. The Court room was crowded a large number of Europeans being present. He was sentenced to 6 months' rigorous imprisonment. In sentencing the accused the Chief Justice said:—You have pleaded guilty to an offence for which I might impose a very long sentence of imprisonment. You have brought disgrace not only upon yourself but upon your uniform. At the same time I take into consideration your previous good character and comparatively long service in the army. I take into consideration the fact that you yourself confessed your guilt shortly after you committed the offence and by that means prevented another person getting into trouble for what you have done. I also take into consideration the fact that you have pleaded guilty here and thrown yourself at the mercy of the court. I find that you have already been in custody since the beginning of August. I am now going to pass a very lenient sentence. I sincerely hope that after your sentence you will make a fresh start in life and be a credit to yourself. I am sorry that you a young man, who has borne a good character should be ruined for life.

O. & R. Railway Thanked.

SIMLA, November 4.

In connection with the Kumbha Mela at Hardwar in April the O. and R. Railway authorities have received credit in Official circles for the smooth despatch of pilgrims at the rate of 30,000 a day. The Members of the Society of Friends of India and the St. John's Ambulance Brigade have rendered valuable services.

A Public Meeting of Allahabad Citizens.

ALLAHABAD, November 4.

A public meeting of the citizens of Allahabad will be held on Wednesday next to express regret at Sir Henry Cotton's death and to consider the Municipalities Bill.

LATEST.

LONDON, November 4.

In the House of Lords Lord Lansdowne said that all were profoundly convinced that there should not be general election during the war. Government was considering the question of the extension of the life of the present Parliament and the provision of New Register next year. The Government statement on subject the would shortly be made.

Three large Dutch Submarines are to be constructed at Fryingnovod in collaboration with a British firm. Besides submarines two fast cruisers are to be built at Amsterdam and Flushing respectively.

The Serbians continue to repel furious Bulgarian attacks on Bahana pass protecting road to Prilep and Monastor both of which are still safe though refugees from Monastor are arriving at Salonika.

New Zealand is supplying cheese to the value of a Million sterling for the British Troops.

7, తంబునెట్టివీధి, నువరాసు.

గ్రామ సిబ్బంది.

II

దరఖాస్తు లేదా తమిళం రివిన్యూ పత్రము లేక బాపతు పల్లెటూరు ములలోను కలసింనును. ఒకపర్యాయము నీటిదర ఖాస్తు చేయబడి తిరిగి నీటివిడుదల పెట్టని భూములు రివిన్యూ పల్లెటూరు ములలోను బాపతు పల్లెటూరు ములలోను చెప్ప బడును. నీటిని ప్రతిసంవత్సరము కొలిచి చూచుట కరణముల పని అయియున్నది. ప్రతి సంవత్సరము నీటికి అంటియున్న దర ఖాస్తు లేదా భూమి తాలూకు కొంతభాగము రయతులు దున్నీ సాగుబడి చేయుదురు. అట్టి ఎక్కడగ కనిపెట్టుబడిన సాగు బడికి 10 శెంట్లు దాటినయెడల పినాల్టికట్టుదురు. పొరం బోకు ఆకరములకు కూడ పల్లెటూ సాగుబడి యయిన యెడల పినాల్టిలు కట్టుదురు. ఇంగ్లీషును కాలువలకు నీరు లేనికాల ములో తమ పొలములకు నీరు పొడవని కారణమువరయ తులు దొంగతనముగ కన్నములు కొలుదురు. ఈకన్నముల వలన తడిసిన భూములకు పినాల్టికట్టుదురు. ఇది కనిపెట్టుటే మిక్కిలి కష్టము ఎవరు కన్నము కొట్టినదియు ఏవాలము తడుపుటకు కన్నము కొట్టి బడినదియు తెలియ ను. అందు చేత ఆకన్నపు నీటి కలన తడవ బడిన భూములకు కరణము లేకకలలో చూడవలెను. అది వర కిడినభూము లేదయో ఈకన్నముకలన తడిసినభూము లేదయో తెప్పియగ కనిపెట్టుటకు అవకాశ ముండదు. డి. పి. దల్లియు ఆఫీసరుగిచ్చి తఃఖిచేయుదురు. నీరు పూర్తికనున్న అచుట్ట పల్లెటూరు ములలో కరణములచేత వ్రాయింది పినాల్టి నిమిత్తము రివిన్యూ ఆఫీసరుకు పంపుదురు. పినాల్టిలు కట్ట బడును. కరణముకట్టించినాడని రయతులవలన యాగికలగును. రయతులతో పోరాటముచున్నను. ఈభూములు తడిచేసినపినాల్టిలు కట్టించిన ఆఫీసరు గ్రామనివాసులు కాదు. వారికిని పనియైన ముప్పును లేకకాని ఈపినాల్టిలు వసూలయిన కొంత కాలమువరకు కరణము అవచేతులలో వ్రాణము పెట్టుకొని తిరుగ వలెను. ఇక రివిన్యూనుతగాదా లున్నవి. నీటిమంపుచేతనో నీటి యెండుచేతనో కలుగుపంట నష్టముగను రివిన్యూచుట్టుకు రూ ల్యుకలవు. య 1-కి పదిపంచములలోపు నష్టముకలిగిన గాని రివిన్యూ ను రాదు. కరణములు పంటపెట్టుపు రిమాన్సులు వ్రాయుట కాని రివిన్యూ యన్ స్పెక్టర్లు తమకీల్దార్లు వ్రాసిన రిమాన్సుల ననుసరించియే సాధారణముగ రివిన్యూ నియ్యబడును. ఈఆఫీస ర్లిడ్ల రిమాన్సులలోను భేదముకలిగియెడల కరణముయొక్క రిమాన్సును చూచెదరు. వైన నువానానించిన రెండు కరణ ములచేతను గాక పంట నష్టమునకు అనేక కరణము లుండును. చుట్టపల్లెటూరు భూములన్నియు పండి మధ్య యొకభూమి నష్టపడియెడల సాధారణముగ రివిన్యూ ఇచ్చబడదు. సాధా రణముగ కరణంచములకు వైగానే పంటలేను. ఈ కరణము చేత చాల భూములకు రివిన్యూ దరఖాస్తులు పెట్టుబడిన భూములలో నూటికి పదిపంచ ఎక్కువ కేసులకు రివిన్యూ వచ్చుట యరుదు. కరణం ఎక్కువ అంచనాలు జేయుటవలన రివిన్యూ చెడిపోయినది గానియుములా యాగికలవును. ఇంతే ల, ఆపు పాలియ్యట ఎగకొట్టిన కరణం చేసినాడని రయతు గోలపెట్టు నన్ను ఛార్జీ నీజముగ కనవడును. కరణములు గవర్న మెంటు అధికార్లకును రయతులకును మధ్యనుండి పడు బాధలు గవర్నమెంట్ కే ఎటకగాని కర్ణిండుట కవకాశ మెవ్వరి కిని కలుగదు. ఈ బాధలకు కారణ మేమనిన గవర్న మెంట్ యు ల్లు యొక్క కట్టుదిట్ట

ములు, అధికారుల తిరస్కారము, రయతులకు చదువులేక పోవడము, మూఢత్వము, స్వలాభాపేక్ష, సాంఘికోపకార బుద్ధిహీనత, యని చెప్పదగి యున్నవిగాని కరణములలో ము వారి దుర్మార్గతమనియు కొంద రభిప్రాయ ప్రకారము నిజము కాదు. గానియెప్పుడు తగినంత విద్యాభివృద్ధి, వికసితత్వము, సాంఘిక సేవ, సాంఘికోపకారమునకై స్వలాభార్పణచేయు పరిష్కారము, ఎప్పుడుకలుగునో అప్పుడే మనదేశము బాగుపడు నని చెప్పదగియున్నది. కరణములకును రయతులకునుగల సు బంధములు ఒకరివలన రెండవవానికి గలుగు మంచిచెడ్డలకు వైస యాదాహరించదలయున్నది. ఇక గానియెక్కలకు వాగ్మములు, జమాబందీ చేయించుట, వైసుధికార్లనుండి వచ్చు చుత్తరపు లకు జవాబులను వాగ్మముచుటకు గానియునును వచ్చుగర ర్న మెంట్ యొక్కరులనందరికి తగుసంజాయిషీ విచ్చుచుం డుట, వారిని సన్మానించుచుండుట, మనసములు చేయవలసిన పనులసంబంధమున రికార్డులను వాగ్మి చెట్టుటలోగునవచ్చి యు కరణములు చేయుచుండురు. ఈపనులలోనూడ అనేక మైన యాతిబాధలకులవు. అవన్నియు సవరణలుచేయుట ము, సువిధిమార్గములకుకూడ మిక్కిలి కష్టము. అధికారుల మెప్పు నడయుటకు కారణము పనిలో సుమర్థత, విధేయత, ము చెప్ప వచ్చును. గ్రామములో జనానుభూతియుగ నుండుట కారణము వ్యాపకబుద్ధి, మాటనమ్మక మునియు చెప్పవచ్చును ఈ ప్రకార ముగ, నుండుకరణములు ఇప్పటికిని కొందరుగలర గాని ఎక్కువ నుండితరు. అందుచేతనే కరణీకము చేసినాడనిన మోసముచేసి నాడని ఛార్జీగ, కుంభకోణము చేసినాడనిన కాపీచేసినాడ న్నుటుల చెప్పకొనుటకు కారణమైనది. మర్యాదగలవంతు కరణములకు నీటిగతులు కూడ నుండవలెను. కుటుంబసంతతులకు తగిన భూము లుండవలెను. సౌఖ్యకరమునైన ఇండ్లు ఉండవలె ను. తగిన వ్యయోజకత్వము, విద్య యుండవలెను. వీటిని ఉప యోగించుటకు తగిన శిక్షరీతనముకూడ నుండవలెను. గానియ ములో మర్యాదనునిషి యనియు, చెడ్డనునిషి యనియు, వచ్చు కన్దుడనియు ప్రజలకు నమ్మక ముండవలయును. ఇటువంటివాడు కరణములుగను మనసములుగను ఉండవలెనని గవర్న మెంటు వారి యభిప్రాయమును, ప్రజల యభిప్రాయమును అయినట్లు చెప్పటకు సందియము లేదు. పూర్వకాలమున మాన్యములందు కాలమందు ఈమర్యాదను మనసములములు కలిగియుండుటకు కారణములు యుండెనని చెప్పవచ్చును. ఇప్పు డట్టిమాన్యము లు లేవు. అప్పుడున్న రుముములు లేవు. అట్టి భాగ్యవంతులు లేరు. జీతములేర్పడినవి. నెల ౧-కి రు ౧౫ లకుంటే ఎక్కువ జీతములేవు. ఈజీతములవైస జీనించువారి మర్యాదగలవంతు టయు వ్యాపకబుద్ధి కలిగి యుండుటయు కష్టము భాగ్యవం తు లయినటువంటియు మర్యాదకు లోబడునట్టియు కొందరు కరణములు ఇప్పుడు కరణములకు కలిగియున్న పనులు సెవ చే ర్నలేకయు, గానియములలోని కలతలు, దుర్మార్గపు పాల కోర్కలేకయు వారికణీకములను ఏయయినవోకరణీకపు లిప్పు చేయించి కరణీకమునుంచి తప్పుకొన్న వారును గలరు కరణములకు అయితే నేమి మునగలుగుట అయితే నేమి పూర్వపు భూవనములు ఇప్పుడులేక పోయినప్పటికిని చాలమందికి కొంత భూవనమి యు కాపురపుటిండ్లును గలవు. జీతములు కొద్దియును నను అట్టిస్వల్పపు వనతికి దీనిని తోడుచేసికొని గానియములు నదలక కరణీకపు పనులుచేయుచున్నారు. వంశపారంపర మాబ్దుకలిగియున్నది గదా. మనకుటుంబము లానెవరయినను ఈవృత్తి గ్రామములో నుండవచ్చుగదా, తక్కినవా రితర వృత్తుల నకలంబించి ఇతర గ్రామములకుపోయి జీవించవచ్చుచి

గదా యని అలోచించి, ఈవృత్తి నుండురు కా? గ్రామముందును కల యభిమానముచేత కొందరు ఈకరణీకముల వాగ్మించి యున్నారు కాని లాభము ననుసరించికావనియు చెప్పదగి యున్నది. వీరు జీతాభివృద్ధిచేసుచుండు బల్లెలపిప్పించు మనియు కొంతకాలముగండి గవర్న మెంటువారి ప్రార్థించు చుండుటయు, వారి సభలో జరిగు చర్యలను వారి యుత్త రవులును చదువులందుకు వార్తాపత్రికలవ్యాస చదువుచునే యున్నారు- గ్రామసిబ్బంది ఎక్కువ ముండుటవలన ధన వ్యయ అనకు భయపడి గవర్న మెంటువారి వీరిజీతాభివృద్ధి కై వెంకంజవేయుచున్నరు గాని మతియొక కారణము కాదనియు చెప్పవచ్చును- ధనవ్యయ విస్తారము లేకమే గ్రామసిబ్బంది జీతాభివృద్ధి చేయవలసిన కొన్ని మార్గములు లేకపోలేదు- వాటిని గురి పురముగ గవర్న మెం టువారు మన ప్రణాళిని ఆలోచించియు కనుపించు. వాటినిమించు శిక్ష కలగో ఉదాహరణచేయు. అయితే గ్రామ సిబ్బందియొక్క తక్కిన మొదలగు గురించియు వారివారి ద్యూటీలను గురించియు కొంతచర్చింపవలసి యున్నది. ఇట్టి ప్రతిభాగోచారార్థమొక్క గ్రామముమొత్తపుకు కలదో గవర్న మెంటును ప్రజలకును వీరందరివలన ఏమిలాభము లున్నవో మూడగ చర్చించిన గాని వీరి యభివృద్ధి గురించి కొ) త్తమానములను చర్చించుట సమాజము కాదు.

భార్యాభర్తలు పోర్వపు వసుసరించుట:- దక్షిణ కరణ పోలీసు వారొక మధ్య వ్రాసాణు అతని భార్యకు అరెస్టుచేసిరి. కొంతకాలము క్రిందట వీరు భయముతాము నశ్య సింబిలియని చెప్పకొనుచు తమ మతములచే వాడరింపబడు చుం డిరి. కేలికట్టు పోస్టు మాన్యు గారింట వీరి కా తిధ్య మొగబడెను- తరువాత నీదండము ముగుసూరుకు వెళ్లిరి- అచట పోలీసు మాదరింబెండెంటు అగు నుబ్బారావు గారు వీరిని సత్కరించిరి- సిమ్మట మండపూరుకుపోయిరి- వీరుకు పురకాలికట్టు విడిచినవాటియండియు పోస్టుమాన్యుగారి తా బూతు నగ ఒకటి కనుపడలేదని నుబ్బారావు గారికి తెలియ వచ్చెను- మండపూరులో భార్యాభర్తలు అరెస్టుచేతు బడిరి- వారింద పోస్టుమాన్యుగారి నగ ఉండెను-

ద్రౌపది స్వయంవరము

అర్జునుడు మధ్యయుగత్రయతెగవేయు చిత్రపటం చిత్రలేఖనమును అసమానపాండిత్యము సంపాదించి ప్రఖ్యాతి గాంచిన ఎ.యస్. రామ్ గారిచే వ్రాయబడినది. ఇందు నవరసములును అద్భుత గతికట్టు చూపబడినది. నేమేల నిది ప్రతిభుండు తప్పక నుండవలసినది- చెప్పటలో నతిశయోక్తి యెంతమాత్రము లేదు. ప్రాసెస్సుపటము ౧-౬-౦ పోలోగ్రాఫు ౧-౦-౦ డి. పి. చార్జ్ ప్రత్యేకము కె.యల్.యస్. సోమయ్యజులు అండునర్పు, బుక్ బెల్లెస్సు, రాజమండ్రి.

కావలెను

భీమునిపట్టణము మ్యునిసిపాలిటీవారికి, రమా రమి 20,000 ల కిమ్ముతుల నైద్యశాలకు కట్టిం చుటకు కంట్లాక్టురులు కావలెను ఎప్పి మేటులను, డిజైను ను గుటిచి తెలిసి కొనగోరు వారు మ్యునిసిపల్ కచ్చేరీయందు పకులు జరుగుకాలములో నెప్పుడయినను అకిగి తెలిసి కొనవచ్చును. రేణు, మున్నగు వారిని గుటిచి ప్రస్తుతము తెలియవరచు మావద్దివ ములు ను పల్లికువచ్చు సీపార్టుమెంటు వారి అంగీకార మునకు లోబడియుండును. త్వరగనే వారి అంగీ కారమును రాగలను. 191౦ సంవత్సరము 20-వ నవంబరు నాటికి దరఖాస్తు లన్నియు చేరవలయును. దరఖాస్తు దారులు, హామీగా తెల్లించబడిన ధనము యున్న గు విషయములకు మ్యునిసిపల్ రిగ్యులేషనులకు బద్ధులై యుండవలయును. లేదా వారి దరఖాస్తు లు ప్రోసీ వేయబడును. మ్యునిసిపల్ ఆఫీసు భీమునిపట్టణం 1-11-15. వైయమెక్, ఎం. సి.

క్రాంతి రివీని అనుసరించి చేయబడినది. కామినియా ఆయిర్

రిజిస్టరు

ఏ శ్రీమతి తమ శిశువులకు మందగముగా ఉంచుకోవలెనని, రాలిపోవుటవలనా తినిన, బహుళా దొరకెడు నూనెలనువాడకూడదు. ఎందుకనిన శిశువులకు మోకరణము వల్ల రాలిపోవుచున్నవో అది తెలియనిమాదిరి తయారుచేయుచున్నాడు. ఈద్రగలి శ్రీమతి అలోచించవలయును. ఈ కామినియానూనె మూలికలనుండి మారత సంకోధనకారము తయారుచేయబడియున్నది. ఈనూనె శిశువులకులనురాజ్య పురుగులను నశింపజేయును. వాని కలన శిశువులకు రాలక తిరిగి పెరుగుచుండును. ఈనూనె శిశువులను పట్టువలె ఉన్న చేసే పెడడను చల్లగానుంచుచున్నది. ఈనూనె విద్యాధులకు ఒక వరరూపమైయున్నది. దీనిమేడ తెలియని యెటుంటి పల్లెటూరివానికిగూడ కామినియానూనె తెలిసియేయున్నది. దానిని తెలియనివాడొక్కఁడునులేదు. అది శిశువులకు నిగనిగలాడునట్టి సహజమయిన నల్లనిమెఱుంగు కలిగించి కిర్రున్ననరు చువపుట్టించి మెడటికి క్రాంతిసాంపుసూర్పి మిక్కిలి ఇంకయు గువాగునమిట్టకముగా గలిగియుండును. ఇదిఅన్నిటికంటే ఎక్కువనుకుంటున్నట్టి మేళూరనందు ఒక బంగారువంతకమును, అలహాబాదు వస్త్రప్రదర్శనమున ఒకసూర్యురొ డ్రుకయో పోసుగోయున్నాడు. మతియే మేళూరకరయే చేలకొలది మోగ్యతా పోష్యములు మాత్ర మచ్చుచున్నవి. కామినియానూనెలయొక్క గుణమును పరీక్షించుటకు ఆరకాస్తాంపు

కంపెనయెడల ఒకపాటికి ఉపయోగించగలవంతము. తమకులకున్నట్టి లైసెన్సు ఇవారుగా పంపబడును. కల సీసా 1-కి రూ 1.0-0 మూడుసీసాలకు 2.10-0 డి. పి. ఖర్చులు జేరె. (ప్రతి చిల్లరకు వాడుకలలో దొరకును.) సోల ఏజెంట్లు:- ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్ అండ్ టెమికల్ కంపెనీ, నెం. 153 జూమూమునీసు, బొంబాయి. వ్రాసు ఏజెంట్:- మేగ పురుషోత్తమ్ మాట్రి నెం29, వైబాబాబాగోడ, బొంబాయి. మర్యాద

ఉచితముగ

భూతభవిష్యద్వర్తమానములను తెలిసికొనుట కుపాయము. ప్రపంచమునందు. ప్రతిమానవుడును, తెలిసికొనదగినది మూడుమాత్రమే. అవి యేవియన భూతభవిష్యద్వర్తమానముల ఫలములే గదా : మీయొక్క ఆయురాయు, భాగ్యము, సంతానము, విద్య, కళత్రము మొదలగు వానిని గురించి మీ కుచితముగ వ్రాసి పంపబడును. అందులకు మీరు త్వరపడి చేయవలసిన దేమిది :— మీ జన్మజాతక మున్న యెడల దానితో పుట్టిన తేదీయును, నెలయును, సంవత్సరమును, జననకాల ఘడియలును పంపుట. అవి లేనియెడల ఒక్కసంవత్సరమే చాలును. అదియును లేనియెడల కొంచె మించుమించుగ తమగయస్సును తెలుపుదు తమతమ గృహస్థ లిఖితముగ గాని లేక వ్రాసితో మాత్రముగాని ఒక యంత్ర రచన వ్రాసి పంపవలయును. ఆపుడు నామమును బట్టియు, వారివారి వ్రాసినబట్టియు గూడ జాతకములు తయారుచేసి ఫలములు వ్రాసి పంపుదుము.

ఇందుకు మాచే జేయబడి ప్రశ్నోత్తరరూపముగనున్న జాతకఫల మణిమంజరి యను 220 ప్రశ్నోత్తరములును, ఉదాహరణలును గల జ్యోతిష గ్రంథముయొక్క ప్రథమ గుచ్ఛమును, దానితో జాతకమును భృగుసంహిత మొదలగు గ్రంథములను బట్టియు, మాయుధ భజనమునుబట్టియు, ఫలములను వ్రాసి పోస్తేజి సహాయము. 1-12-0 లకు పి.పి. గా పంపుము. ఈ గ్రంథమును కొనువాకి మాత్రమే ఈ బంధనము వర్తిం చును. 220 ప్రశ్నోత్తరములు గల యీ గ్రంథముయొక్క విలువ తాము చదివిన సిద్ధుట తమకే తెలియగలను.

మఱియును తమ జాతకఫలములను తాము చూచుకొనిన పిమ్మట విశేషపు సామ్య వ్యవహరించి మఱియొకరి చేత వ్రాయించుకొనినను నింత ఋజువుగా నుండలేదని మీరు నమ్మి మమ్మి స్తుతించకమానరు. వేసేము మాకు యోగ్యతా పుత్రికల సంపియున్నారు.

ఐ. యమ్. శర్మ అండు బ్రదర్స్,
అమలాపురం, గోదావరి జిల్లా.

గ్యాల్లీస్ మోటారు పాఠశాల

మోటారు వైకిల్లు, కార్లు, ప్రయాణికులకు స్పీడ్ కార్లు, కావలసినవారు ఈ క్రింది ఆడ్రసుకు వ్రాయును. ఈ కంపెనీవారు ఆంధ్రప్రదేశ్, విశేషకాలము నుండి మోటారు వర్తకమున ప్రసిద్ధిజెంది మహారాజులు, రాజులు, జమీన్దారులచే అభిమానింపబడినవారు. మీరు క్రొత్త కార్లుగాని, పాత కార్లుగాని మంచివిగాను తీసివెళ్ళగలరు. తిరుగ మీ కార్లును కావలసినయెడల అమ్మివెళ్ళగలరు. ఇట్టి సదుపాయ మిచ్చుటమాత్రమే గలదు. మోటారుబండ్లకు కావలసిన టైర్లు, ట్యూబులు యితరసామానములు యావత్తును మీరు చౌకగా అమ్మగలరు. మోటారుబండ్లు అడ్డికి యివ్వ గలరు.

గ్యాల్లీ అండ్ కో, బ్రాడ్వే, మదరాసు.
Galley & Co., 149 Broadway, Madras.

ఓక్సుకంవెనివారి

తిరుగుడు

అన్ని రకముల విత్తనములకు
అనువగునీతిని తయారు
చేయబడియున్నది.

మిక్కిలి ఉపయోగకరముగా పనిజేయును.

బీహైవ్ ఫౌండరీ లేక

చూడండి! చూడండి! చూడండి!

మదరాసునుండి మీకు ఏసామానముల మీ పంపింపుట విలువగలది కావలసియున్నను మాకు వ్రాసినయెడల స్వయముగా ఖరీదుచేసి సరఫరాధరలకు మంచిసామానములను పంపెదము. ఒక్కసారి పరీక్షించి చూచిన మీకే తెలియగలదు.

విలాసము—గోకేలు ఏజెంట్

కమిషను హాసు

42 వాలాజార్డ్స్, మద్రాసు.

మదన కామేశ్వర లేహ్యం

ఇది మేహము, నిక్కాక, శుక్రవర్ణము, అతిమాత్రము, హరించి మిక్కిలిబలమును ధాతుపుష్టిని, రక్తవృద్ధిని, యావన సుఖమును, సంతానప్రాప్తిని, నరములపటుత్వమును కలిగించు వరప్రసాదము. 2 డబ్బీలు చాలును. 20 కులి డబ్బీ రు. 1-0-0

ఘనసారచందిని:— ఎరుపు, తెలుపు, పసుపు, అంట్లు, పెంగోగములు మూత్రపుండుకు, తక్షణమే మాన్యును. 2 సీసాలు చాలును. సీసా రు. 1-4-0 వి. పి. చార్జీ వేరు. ఆయుర్వేద సమాజ్, హిందూరు. గుంటూరు జిల్లా.

సర్వరోగ కుఠారము.

ఈ క్రింద కనబడిన మందులు కాలదేద భేదములు లేక ఆశావృద్ధులకు శ్రీపురుష లింగపురుష సేవించిన ఎవ్వరైనా నిరోగులుగ నుండగలరు.

మదనమంజరి మాత్రము.

40 కల డబ్బీరయము రు 1-0-0

రాజవైద్యనారాయణజీ కేశవజీ

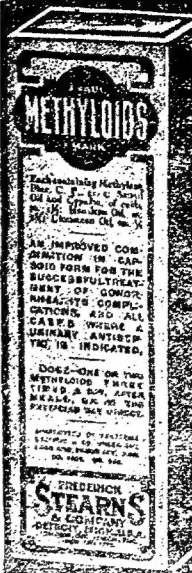
20 చీకాబజార్ రోడు మద్రాసు.

మద్రాసు నన్యము.

రు. అ.

రు. అ.

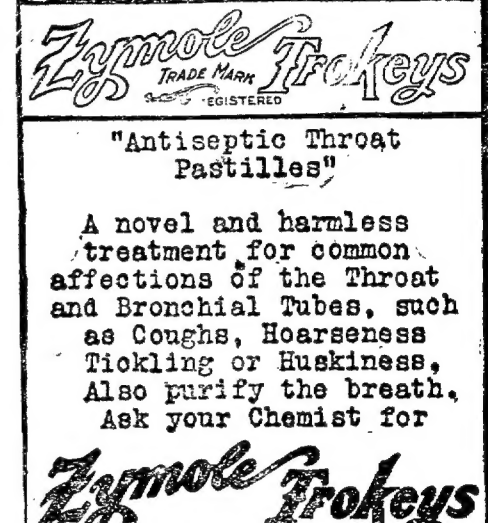
మేలైన మద్యము నువాననకల్లం పెద్దబుడ్డి 0-4
నకల్లం శేరు 1-కి 0-12 డిల్ డబ్బీ బుడ్డు 2-0
పీకే (కులములు 120) 8-4 తాంబూలముకు నువానన
వ్యాపారము మాత్రం 8-0 పాగాటటిక్ 1-కి 0-4
అరపీకే అందరికి 1-10 డిల్ డబ్బీ బుడ్డు 2-8
వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము. క్యాటలాగు ఉచితము.
యజ్. శ్రీనివాసయ్య కంపెనీ,
తపాలపెట్టె నెం 188 రు, మద్రాసు.

METHYLOIDS

A speedy and reliable cure for gonorrhea. Far superior to injections. Cause no pain or stricture. Promptly check the discharge. Absolutely Safe. Convenient to carry. Easy to take. Be sure you get

METHYLOIDS

Zymole Trokeys

TRADE MARK REGISTERED

"Antiseptic Throat Pastilles"

A novel and harmless treatment for common affections of the Throat and Bronchial Tubes, such as Coughs, Hoarseness, Tickling or Huskiness, Also purify the breath. Ask your Chemist for

Zymole Trokeys

తీర్తి తేవులైన గోపాలకృష్ణ గోఖలేగారి చక్కని

రంగుల చిత్రపటము

ప్రతి 1-కి నెల 0-1-0, 12 ప్రతులకు 0-9-0

వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

ఆంధ్రప్రదేశ్ కా కార్యాలయము,

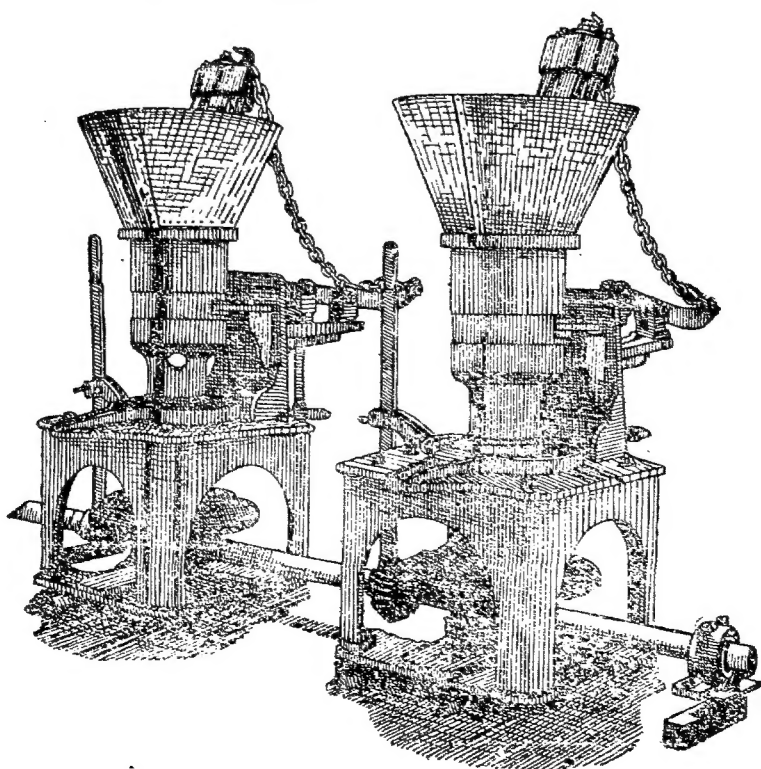
పోస్టుబాక్స్ నెం 212, మదరాసు.

నిమల (REGD)

హేర్ ఆయిల్

సింలా హేర్ ఆయిల్ వెంట్రుకులకు వృద్ధి చేయును. నెరసిన వెంట్రుకులకు, ఎత్తని వెంట్రుకులకు నలుపుచేయును రాలు వెంట్రుకులకు ఆపును. మేదస్సును చల్లగానుంచును. ఇది బహురమ్యమయిన నువాననతో కూడియున్నది. దీనిని ఉపయోగించువారికు పూచిన పుష్పములతోటయందు దున్నట్లుండును.

గొంగి 3 సం. మైసూరునందుంచబడిన ఎగ్జిలిమనునందు దాని పరిమళమునకు ఒక నువర్ణపతకము నిచ్చిరి. మఱియు భారవాడయించుచుబడిన ప్రదర్శనమున బొంబాయి గవర్నరు సాహేబు హిజు ఎక్సలెంసు లార్డు వెల్లింగ్టన్. జి. సి. ఐ. ఇ. గారు ఒక యోగ్యతాపత్రక నిచ్చిరి. ధరలు. బుడ్డి రికి రూ ౧-౦-౦. 3కి ౨-౦-౦. తపాలాకర్చులు ప్రత్యేకము. సోల్ ఏజెంట్లు:— కాకు అండు కో, సి. పి. టాంకు చంద్రబాగు, పి. బి. నెం. 4, బొంబాయి.

నూనెదీయు

యంత్రములు,

శక్తులను, ధరలను, గురించి
వ్రాసి తెలిసికొనవచ్చును.

దీనిని నమపుటకు

2½ వి. హెచ్. పి. (B. H. P.) చాలును.

9, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

ఆంధ్రమైన 1916 క్యాలండరు.

ముద్దలాలి కెడి మోహనాంగి సౌందర్యము, లావణ్యము, ముగ్ధత్వమురమ్యముగ లిఖింపబడినవి.
దీనివలన 81 వ తేది తాళుకొనక పోయిన వాడుగు రూపముల విలువల మామందుల గొనువారలకు
క్యాలండరు చదివెనుగ బంపబడును.

పోస్టు ఖర్చులకై అణాచీటిని పంపవలయును.

ఇతరులకు వి. పి. ఖర్చులతో 0-4-0; 12-కి వి. పి. ఖర్చులతో రూ. 1-12-0.

అమృతాంజనము నొప్పులకు సిద్ధామృతము.

చక్కని డబ్బీతో రూ. 0—8—0; డబ్బీ 1-కి రూ. 5—4—0.

తామర తైలము

డబ్బీ 1-కి 0-4-0.

పండ్ల పొడి

డబ్బీ 1-కి 0-2-0.

మోహినీ తైలము

సీసా 1-కి 0-12-0.

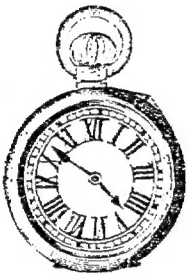
పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము. అనేక చోట్లలో విక్రయింపబడును.

అమృతాంజనము డి పో,

109 ఫ్రేరి రోడ్డు, బొంబాయి.

6 తంబు శెట్టివీధి, మద్రాసు.

యధ్యక్షులన క్యాలండరులు కొద్దిప్రతులు ముద్రింపబడుచున్నవి, దరఖాస్తులను వెంటనే పంపుకొనిన
యాభాగము గలుగంగ.

దీపావళి బహుమతి గడియారము

ఇదిదీపావళి బహుమతులకు మాచే రప్పింపబడిన జేబు గడి
యారము. ఇది మిగుల సుందరముగను, మంచిపనివానితనము గలదిగ
నుండును. తీయు ప్రతివారికిని తృప్తిని, ఆనందమును ఇచ్చునటుటకు సంది
యములేదు. సరియైన కాలమును జూపుచుండు వానిలో నిది యొకటి.

వెల పోస్టేజికాక రు. 1—12—0.

వాణిజ్యరణ లేహ్యము

ఈ కేరళలేహ్యమును సేవించుటచే వాతములు, పిత్తములు
సెగిపోగలుగులు, మేహములు తొమ్మునెప్పులు, పోవుటయే గాక
ముసలితనమునుమాన్చి యమితానందము నిచ్చును. వణకును సైతము
తీర్చున దీనిగుణముల వేటచెప్పవలె.

24 తులములు లేక బోసేరు లేహ్యము వెల రు. 2—0—0.

పోస్టేజి ,, 0—4—0.

రెండు సేర్లొక్కటేసారి తీసిన, పోస్టేజి ఉచితము.

జపాను పట్టుపంచలు

రాగల దీపావళిపంచలుగై నిరుటివలె చెప్పింపబడినది. ఇంజేరంగు
కావలెననను ఉన్నది. కట్టకొనుటకు, ఉత్తరీయమునకు పైటకు పనికి
వచ్చునది. 5½ మూలనిడివి 2½మూలవెడల్పు పట్టుపంచె 1-కి 2-0-0.

పోస్టేజి 0-4-0.

ఒకటే తడవ రెండుపంచలుకొనిన పోస్టేజీలేదు.

జాలరుచౌకములు 1½ మూలగలది 1-కి రు. 0-15-0, 2 మూలలగలది రు. 1-6-0.

రెండుచౌకము లొకటేతడవకొనినయెడల గజ్జలడ్డిగయ, అత్తలార్థాటపుస్తము నుడితము.

ధనలక్ష్మి కంపెని, C వేంకటేశ మేస్త్రివీధి,

సామలకారుపేట, మద్రాస్.

వనోపధి సారసవరిలా

ఇది జేహూపండుబుటు సెత్తుగుడ్డలను మరియు సకల చర్మరోగములను బాగుజేయును. కీళ్లపోట్లు, పాతవాములు, పోట్లు
సీరసపట్టు, రక్తవికారమువలన గలిగిన అన్ని రోగములను దీనివలన నయముగను. ఇదిచర్మమునకు కాంతినికలిగించును. వాడెంతకు
పుటకు పుట్టినిగలిగించును. సెత్తుగుడ్డల వృద్ధిజేయును. దీనికలన శరీరమునకు బలము, ఆరోగ్యముకలుగును.

ఒక సీసామందును వాడిన తోడనే శరీరములో నొకవిధమైన మార్పు గనుపించును. రెండు
సీసాలు వాడిన తోడనే శరీరము బాగుపడును.

సీసా వెల రూ 1-4-0.

కుప్పంకుమందు:—ఇది చర్మమునుపూర్తిగా బాగుజేసి రోగమును కుదుర్చును. భారతముపువల్లిత్రాగు
టకు మందు) వాగ్జీతైలము పైపూతకు మందు. ఈరెండుకసి నెలరోజులకు సరిపోవుచుండు 5-0-0.

ప్రోప్రైటరు:— వి. డి. సావంత్, ౧౪౪, చననవాడి, నం. ౨, బొంబాయి.

Proprietor P. D. SAVANT Fanaswadi, No. 144 No. 2, Bombay.

MADRAS:—Printed and Published by K. NAGESWARA FAO at the "Andhrapatrika" Press, No 6, & 7, Thumbu Chetty Street G. T.

ప్రపంచచరిత్ర

మూడవ సంచిక వెలువడినది.

గ్రంథకర్త:—గా. హరినర్సోత్తమరావు, ఎం. ఏ.

తైలినులభము, కథలు చదివినట్లు చదువుకొన
వచ్చును. బహుప్రాచీనకాలమునుండి లోకములోని
అన్ని దేశములలో జరిగిన సంగతు లిందు వ్రాయ
బడును. చందాపద్ధతి ఆరుసంచికలకు రు. 2-0-0

అంచెకూలి లేదు. ప్రవేశరుసుము లేదు.

సిద్ధమయిన సంచికలు పి. పి. గా పంపుచుము.

వలయువాడు:— ప్రపంచచరిత్రాకార్యాలయము,
145, కావీధి, మదరాసు అని వ్రాయుడు.

ఇశాం! ఇండియామహిమ ఇశాం!
ఈ పుస్తకమునందు ఇండియాదేశముయొక్క విశేష
విశేషములను అనేకకావ్యములలోనుండి గ్రహించి లోక
దేశమును గోరి చూపించి యున్నాము. ఇండియాదేశ
ములో జన్మించిన ప్రతిమనష్యుడను అవశ్యముగా జనువ
వలయును. ఈపుస్తకమునకు వెలలేదు. తపాలాఖర్చులేదు.
వైద్యశాస్త్రి ముశంకర్ గోవింద్,
ఆలంకారిగ్రహ భౌషధాలయము, 157 బ్రాడ్వే,
96, నాంటుగోడు, మదరాసు.

మదరాసు మోటారుఇంజనీర్స్ క్లబ్బు

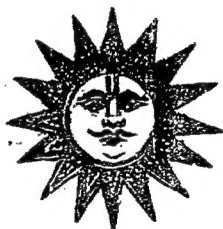
24 జనరల్ మీటింగులో

మాంటురోడ్డు పోస్టు, మదరాసు.

మోటారుబండ్ల యంత్రనిర్మాణమును, నడుపుభానము
ను, బోధనాభ్యసముల గలపనులు. పుత్యేక గమనిక:—
పొరుగురివిద్యార్థులకు ఉచితముగవలెయు, భోజనాదికములు
ను ఏర్పాటుచేయబడును. పుత్రినెల పుట్టినవారి క్లాసు ప్రారం
భమును తయారైన వైశాకరికి శిష్యాత్వముచేయబడును. స్వల్ప
సంఖ్యయేదీసికొనబడును. మేనేజరు గారికి వాగిసికొనుడు.

కుంకుమపువ్వు

కుంకుమపువ్వు

కుంకుమపువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు
మాత్రం దొరకును. కొనువారు నూర్యమా
క్కును గమనింపుడు. కరస్పాండెన్సు మొదలగునవి
ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—

ఎస్. నారాయణ అండు కంపెని.

21, హమ్మంపేటి, బొంబాయి.

ఉమ్మడి - రామయ్య శెట్టి,

గురుసామి శెట్టి కంపెని,

షరాపు వర్తకులు, మదరాసు ఈస్టు.

తంతి విలాసము:—“ఉమ్మడియా”

ఇందుక్రింద కనుపరచినట్టిన్ని ఇతరమైనట్టిన్ని
బర్మాసైబులకు తగుమైనటుల ఇమిటేషన్ కేంపు
లున్ను వైక్రాంతములు వగైరా కమలములున్ను
బేడకాసులు అణాకాసులున్ను బంగారపు నగలు
న్ను పైరాళ్లుగల నగలున్ను, పట్లు రుమాళ్లును
కావలసినవారు మా కాటలాగులను తెప్పించుకొని
ధరలను తెలుసుకొని మాకు ఆర్డరు పంపుదురని
ప్రార్థించుచున్నాము.

